

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **8**

DEN 24 FEBR. 1924

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Skottårsnummer

"En gammal historia"

— som särskilt skottårsdagen är ny igen. Denna fina lilla frieriscen, som tillhört Nationalmuseum, har målats av den svenska konstnärinnan Vilhelmina Lagerholm.

N Ä R H A N F R I A D E . . .

SMA PERSONLIGA MINNEN OCH BEKÄNNELSER APROPÅ SKOTTDAGEN.

De av ett oförstörbart poetiskt skimmer omspunna hågkomster från den tid "då han friade", som återges här nedan väcka säkert genklang hos varje läsare, såsom små rörande och händelserika historier ur verkligheten. Här några tidstypiska fästfolks-porträtt, i anslutning till de frieriminnen, som damerna själva berätta i det följande. — T. v. fru Vera von Kræmer-Lindblad som en ung rosenknopp och hennes man i martialisk utstyrsel som beväring — T. h. fru Emma Meissner och hennes Hjalmar med "de förargliga små löjtnantsmustaschernä", för att citera henne själv.

Ett herrgårdsfrieri för 50 år sedan.

Fru Oda Berg lägger sin skildring av den tillkommandes frieri i ramen av gammaldags herrgårdsstämning:

Det hade snöat hela veckan. Sedan 3 dagar var all samfärdsel omöjlig mellan min morbrors stora lantgods, där jag, fader- och moderlös flicka, funnit ett vänligt hem, och den en mil därifrån belägna stiftstaden. För över 50 år sedan var man så helt hänvisad till vad mjölkskjutsen, som varje morgon körde mjölken till staden, kunde förmedla, att det bara var att resignera, när den genom omständigheternas makt inställde sina resor.

Och detta hände i april månad, just när vintersäsongen skulle avslutas med den roliga OB-balen och man till på köpet var bjuden av den allra stiligaste kavaljeren eller som Waldemar Swahn skriver, »hjärtekrossaren». Nå ja, mitt hjärta var inte krossat. Han var ju så mycket äldre än jag, mer än dubbelt så gammal och jag hade haft så roligt av att dansa och skämta med mina mera jämnåriga herrbekanta, att det egentligen var den charmante valsörens vänlighet att vilja lära den lilla lantflickan, hur 2: dra valsen, inklinationsdansen, borde dansas, som sammanfört oss. På den tiden förekom ingen flirt bland unga flickor. Man var glad och okonstlad och man drömde kanske litet om ett eget hem just därför att man inget eget ägde.

När morgonen grydde dunkel och grå, låg snön som en jämn matta över fält och gårdsgårdar. Man tordes inte fråga, men när den förstående moster med litet skälmsk min undrade, om inte flickorna ändå skulle kunna få var sin lilla enbetssläde och försöka taga sig fram till staden, så klappade nog våra hjärtan litet fortare. Och vi försökte. Nog hände det att en och annan kullerbytta hindrade farten och nog togo milen sina dryga fyra timmar, men när vi i den stora, uppvärmda vintervåningen med de sju trymåerna i rumsfilen åt stora torget speglade lenongklänningen med det långa släpet och de många volangerna samt satte fast de röda vallmor, som en viss person älskade, i de långa, mörka lockarna, så kom nog

Ett typiskt gammalt fästfolksporträtt: fru Ebba Sjögren och hennes utkorade.

en liten undran, hur det skulle vara när man nästa gång såg sig i spegeln...

Och då voro de röda vallmorna borta, ty de lågo i fickan på en frack; man var inte alldeles ensam i världen, utan någon fanns som ville bjuda ett litet varmt bo.

Det var emellertid rätt så ovissa dagar, då vinterkölden hela veckan hindrade friarfärden — tills en dag den väntade kom med sin av elva stora hemuppdragna hyacinter bestående blomsterhyllning och den stränge förmyndarens dom löd: »När du fyllt 20 år, min vän, så skall ditt bröllop få stånda.»

Så klok var man på den tiden. Man undade sig att i ro få njuta av att lära känna varandra, själv arbeta till sitt bo och göra det som man själv ville, och sedan höll man samman i lust och nöd tills den skilsmässans stund kom, som ingen av oss kan undgå.

Oda Berg.

En konstnärshustru,

fru Maja Fjæstad, gift med målaren Gustaf Fjæstad, gör en liten rolig skiss av konstnärsliv, som slutade just så lyckligt och bra som goda berättelser böra göra:

Det var utställningsåret 1897. Det var på Konstnärsmötet samma sommar i Stockholm. Hela Djurgården var i feststämning. Det var då prins Eugen öppnade Konstnärsmötet i Konsthallen.

Så många som möjligt av det fattiga konstnärssynglet hade försökt viga ihop 25 kr. Så mycket kostade det att få vara med om tre dagars festligheter plus kung Oscars Logårdsfest.

Man var med »en corps» (Konstnärsförbundets elever). Man utställde för första gången. Man stod där ung och förväntansfull. Nordens främste väntade man att få se. Man var i högre rymder, målar-rymder. Konsten framför allt!

Erotik, förlovning, flirt, nej, det var man utledsen på, det hindrade endast, sval och oberörd skulle man nå Tempelts tinnar!

»Vem är det som kommer där med Larsson? Han ser så främmande ut, han känner bestämt ingen?»

»Det är Fjæstad.»

»Vad gör han?»

»Äh, han ligger visst i någon urskog och målar snö.»

En spjuver, som blev förbaskad på detta nyvaknande intresse sade: »Han, ja han ä' visst nå'n sorts dräng åt Liljefors.»

Hm! tänkte jag, han ser bussig ut, men han känner sig inte hemma i myrstacken.

»Säg till honom att han kommer med oss» sa jag till en av pojkarne.

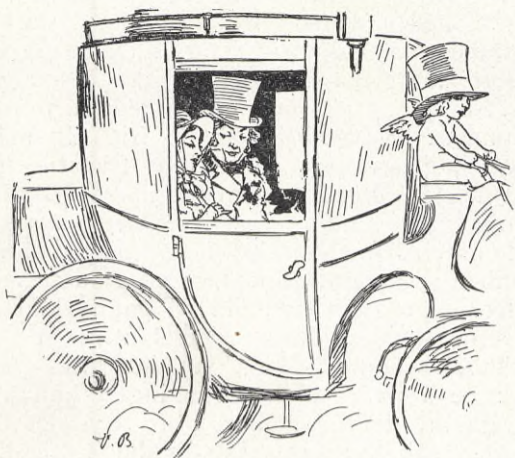
Han kom och han blev med oss, nöjd att träffa likasinnad ungdom.

Hur det var under festernas gång hade jag en förnimmelse av att jag hade en stadig, tillförlitlig stödjepele vid min vänstra sida och han fanns på ett oförklarligt, angenämt sätt ständigt vid min sida i vimlet. Det var Hasselbacken, det var Grips-holm, det var Operaterrassen. Danskarne blevo redlösa och saliga av den svenska punschen. Svenskarne blevo skrävliga och

(Forts. sid. 186.)

HUR NUTIDSMÄNNISKOR FRIA

OCH VAD VÅRA FARFÖRÄLDRAR HADE ATT SÄGA I DEN VIKTIGA STUNDEN. GAMLA MEMOARER OCH NYA ROMANER VITTA.

I gamla memoarer finner man en hel del diligenspoesi.

VÅR NYKTRA TID, SOM INTE FINER det passande att männen brista i gråt och inte naturligt, att de unga kvinnorna svimma, har också i stor utsträckning avskaffat de chevalereska attribut, som tillhörde ett gammaldags frieri med knäfall och ömma eder. Det vill säga, var och en får svara ur egen erfarenhet. Men den som talar ur de moderna romanerna, är att frieriet, alla gamla hederliga romans romantiska höjdpunkt, inte spelar någon så stor och märklig roll längre. Experter påstå, att det är den moderna unga flickans skull. Hon umgås kamratligt med männen. Hon låter sig inte överraska av ett väl arrangerat frieri, hon beräknar själv och tar sina mått och steg. Hon är praktisk.

”Tack, pappa lilla.”

Annat var det i gångna tider. Men vi skola inte vara säkra på att frieriet då alltid var något så poetiskt. Jag minns, vad min pappa berättade om en frieriscen han bevittnade. Det var hos en farbror, en prost, stor och myndig man. En dag kallades dottern in till honom.

— Hör du Agneta, den där har friat till dig — och han pekade åt sin beskedlige pastorsadjunkt, som stod där blyg och förkrossad.

— Tack, pappa lilla, svarade flickan och neg.

— Vill du ha honom?

— Ja tack, pappa lilla, sade flickan och neg igen.

— Så tag honom då.

— Tack, tack, pappa lilla, sade flickan och neg ännu djupare. — Och så var den saken klar.

Men visst kan man i gamla memoarer finna en hel del vad man kan kalla diligenspoesi kring frieriet. Det moderna frieriet passar bättre ihop med en bilfärd: med det snabba, precisa och praktiska som utmärker tiden.

Man minns ju de rörande omständigheterna vid Erik Gustaf Geijers frieri till Anna Lisa Lilljebjörn.

På väg till England kom han en tidig morgonstund med skjuts till hennes hemtrakt. Han sände då en biljett till

Eros vid bilratten och Eros på diligenskuskbocken är nog samme lille gud, men hans sätt när han styr ut för de unga tu har allt förändrats. Med andra ord: för oss sena tiders barn är frieriet något annat än för våra farföräldrar, varom här nedan berättas.

hennes far, där han bad att få tala med Anna Lisa, »men om fadern hade något emot hans ärende, så ville han icke se henne, skulle tåga och omedelbart fortsätta sin resa». Fadern var så ädelmodig(!) att icke vilja skilja de unga åt. Men det blev en förlovning, som varade i sju år.

Malla Montgomery-Silfverstolpes memoarer för 17—23-års-åldern äro en formlig frieri-journal. Där frias med gamla sirliga fraser och genom minnesböcker och vers, där framställes på gammaldags höviskt manér frieriet till mormodern, som var henne i föräldrars ställe, och där frias så rörande, att båda parterna brista i gråt.

Ett skottärsfrieri för hundra år sedan.

En gång framställde Malla själv ett indirekt frieri. Och det var ändå under den blygsamhetens tid, då en god vän till henne, en excellensdotter, fick några duktiga örfilar av sin mor för att hon trots moderns förbud besökt något så anstötligt som en skulpturutställning på Konstakademien. Malla svärmade i hemlighet för en ung officer, Lasse Silfverstolpe. Men då han dröjde med att förklara sig, läste hon själv upp en läxa, hon förut lärt utantill. Hon sade, att eftersom hon nyss förut avisat ett frieri så kunde det förmodas att hon hade någon annan böjelse, och om han inte hade allvarliga avsikter, var det lika så gott han inte längre besökte deras hus. Det var ju ett sätt att framkalla ett frieri, som alltjämt är brukligt även vid andra tider än skottårs. Men den som gick sin väg var Lasse.

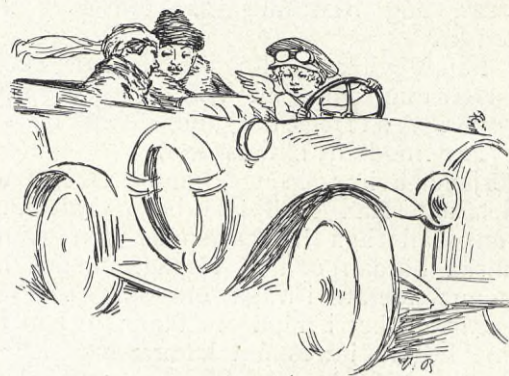
Sedan friade nästan på en gång Lasses bror och överste Skjöldebrand. Och ändå kunde Mallas mormor vid den tiden uppmuntra henne med att »Malla lilla, vill du ha fyra friare till, så stå de att få.» Så många hade nästan på en gång anmält sig!

Malla sade till slut ja till Silfverstolpe, för att sedan förstas strax tänka, att det egentligen var Skjöldebrand hon var kär i. Det tänkte hon visst sedan i hela sitt liv.

Frieri per vers.

Helena Nyblom framstår förstas i sina memoarer som en mera modern ung dam.

Hon blev förfärligt indignerad, berättar hon, när hon i sin gröna ungdom fick sitt första friarbrev, ty hon tyckte att »det var höjden av oförskämndhet att fordra ens hela person.» Men annorlunda kändes det, när hon på en resa med sin far nere i Italien träffade den rätte, Carl Rupert Nyblom. Han å sin sida fängslades med-

Det moderna frieriet passar ihop med en bilfärd.

samma, när han fick höra unga Helena inne på en restaurang göra följande »poetiska» anmärkning till sin far: »Jag vill ha kött, far». Själva frieriet framförde han såsom det anstod den blivande litteraturprofessorn, genom ett litet verscitat ur Geijer.

Ett regelrätt modernt frieri.

Detta var alltså de gammaldags frierierna. I jämförelse med dem framstå de moderna, sådana skönlitteraturen återger dem, ordknappa och kärva — om de nu ens alls förekomma.

Marika Stjernstedts »Ullabella», som förenar en modern tids tänkesätt med gammaldags soliditet, avslutas med ett regelrätt frieri. Det framföres enkelt, delvis med antydningar. Men över den lilla scenen ligger det en romantik, som när det kommer till kritan i vår tid är kanske mer äkta än i gångna, på fraser och tårar rikare tider.

Frieriet och de självförsörjande.

Men det är när frieriet kommer in i den unga ensammas, självförsörjande flickans liv, som det riktigt avslöjar det nya i tidens ansikte. Jag vet inte mycket i sin enkelhet så gripande som den lilla kärleks-scenen eller vad man skall kalla det mellan chefen och hans kontorist Elisabeth, i Elin Wagners »Norrullsligan». Hon är kär i honom, han ser till att de bli ensamma. Det är då han säger de ljuva ord, som varje ung flicka drömmer om att en gång få höra: »vill du bli min?» — det är bara det att han med avsikt lämnar ut ordet »hustru» efter »min».

I Elisabeths besvikelse och flykt ligger den bittra upptäckten: hon som till börd och uppfostran är familjeflickan, är utkastad i världen, skall reda sig helt och hållet själv, sliten mellan sitt hjärtas faror och den råa världens, som är inställd på att exploatera henne.

Såsom det brukar vara i verkligt goda romaner, så också här: upptäckten är inte bara den enskilda människans utan ett helt släktes.

Den andra kontoristen Evas frieriöde formar sig efter en prosaisk modern normalform, som långt ifrån utesluter ett innehåll av poesi. Hon beskriver det kort och gott ungefär så här: »Där ha vi gått i

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

VEM JAG SKULLE FRIA TILL

EN SKOTTÄRSBETRAKTELSE AV VAGABONDE.

VILKET SLAGS MAN, SOM SKULLE passa mig bäst alltså, så här rent teoretiskt?

Första villkoret för att en karl skulle passa mig, vore att han var klar i linjerna. Antingen gammaldags despot, eller modern likhetskamrat — självförsörjande-kvinnfolksbeundrare. Inte båda delarna. Han skall inte begära att hustrun skall taga halvp parten av den ekonomiska bördan och så förvägra henne bestämmanderätt i fråga om sig själv och yttrandefrihet i fråga om familjen, han får inte begära intresserat kamratskap och så samtidigt fordra att hustrun aldrig lämnar hus och hem och barn. En dylik »all-round girl» skall jag be att få slippa vara. Jag vill heller inte ha en karl, som fordrar manicurerade naglar, välchausserade fötter och beundransvärda klänningar, samtidigt som han begär att jag skall sköta mitt hushåll utan jungfru och ger mig 2:75 i månaden till klädpengar.

samma dörr och ätit samma mat i Sturebyffén vid samma bord ett helt år och inte haft en aning om det, förrän vi av en slump kommo dit vid samma tid».

Varken ja eller nej.

Elin Bohlin's »Den smala vägen» skildrar också ett av de många, många små grå kvinnoödena — mer grå än de skulle behöva vara i en värld med mindre hjärtlöshet och konventionellt tvång. Hennes hjältinna Ingegerd har en fast och stolt resning i karaktären, men i denna kalla nordiska luft har hon aldrig fått blomma, det är något förpinat över henne som över en martall. Och ändå möter hon två friare på sin väg. Den förste börjar inleda sitt frieri på en landsväg. Hon är trotsig och avbryter hans antydningar: »Vad menar ni? Ni ämnar väl aldrig gifta er med mig?» Han blir så förskräckt över hennes okvinnlighet att han håller på att fly — gå varsamt till väga, mina damer, om ni ha skottärsärenden! — men det tar sig, hon blir blyg och rodnande. Hon kan varken svara ja eller nej. Inte den gången och inte nästa heller. Och ändå var det båda gångerna fördelaktiga anbud, som man säger. Den olycksaliga disharmonien: hon kan inte gifta sig utan kärlek — men hur kan hon veta om hon älskar innan hon är gift? skulle man också kunna fråga. Slutet blir, att hon offerar lycka och framtid för några ovärdiga släktingar.

Från Desdemona till Ulla Bjerne.

De enda frierier Anna Lenah Elgström berättar om i sina verk, äro två som framföras av — kvinnor, som av förtvivlan och ensamhetskänsla brista ut i sin kärleksförklaring. Agnes von Krusenstjerna låter också en av sina novellhjältinnor indirekt fria — men i övermåttet av ungdom och livsglädje. Men tala nu inte om tidssymptom! Ty de där förstickna skottärsfrierierna äro lika gamla som kvinnans list och mannens hjärta. Till och med den milda ängeln Desdemona friade ju indirekt till det odjuret Othello!

Den orimliga karlen kommer jag således icke att fria till. (Här strök jag 9/10 av allt maskulinum.)

Av de rimliga männen finnes två slag. De som i sin hustru vilja se en människa hellre än en knähund, och de som föredra tvärtom. Båda slagen kunde jag tänka mig att vara gift med. Det skulle vara riktigt skönt att vara knähund. Att bli omskött och få lyda som en barnunge. Efter det japanska receptet: mannen är kvinnans gud. Hur vilsamt om allt ansvar togs ifrån en och man blott hade att lyda — och dyrka — sin gud! Jag reagerar således aldeles inte mot det gammaldags äktenskapsidealet. Det är den moderna hybriden, den självförsörjande knähunden, som jag inte vill vara. Lyxdjur, må vara, men inte ena minuten lyxdjur, den andra soldat i the struggle of life.

Det tycks ändå bli mannen-kamraten jag skulle fria till? Mannen-Kamraten. Det låter litet snustorrt, jag är rädd, jag al-

»Men nu frågar jag dig, om du, trots det att jag har ett barn, vill göra mig till din hustru?» Det där låter som ett äkta skottärsfrieri, inte sant, och den som serverar det är förstas Ulla Bjerne i sin sista bok. Nu misstänker jag, att den »intressanta» artistflickan i hennes böcker i grund och botten bara är en gammal hysterisk Eva, och den föregivet hypermoderna emancipationen smakar allt uppvärmt unket 80-tal.

Kamrater emellan.

Den spirituella »Vagabonde» påstår här ovan, att äro den unge mannen och flickan goda kamrater, så lär det inte bli frieri av. Elin Wägner sade härom dagen privat, att »frierier i ordets gamla bemärkelse kan väl inte förekomma mellan moderna människor». Men nu skola vi ändå här få höra ett riktigt trevligt kamratfrieri, ur Tyra Hagstrands sista bok, »Mellan chefen och skrivmaskinen».

Journalistflickan Poppe står vid springpojksbordet och skriver ner ett uppdrag till pojken, då en av hennes manliga kamrater kommer förbi, »stannar vid bordet och tittar på. Så säger han plötsligt:

— Vill du som jag, Poppe, så klämmer vi till och gifter oss.»

Poppe ser, att han är stilig, och hon tänker: »En god kamrat skulle han bli och han skulle inte förbjuda henne att arbeta som gift. — Poppe sträckte ut handen.

— Ja, jag tror jag vill, Allan, sade hon, om jag får jungfru och varmvatten, det har jag alltid svärmat för.

Det var så kallt och praktiskt som möjligt och så togo de varann till bekräftelse helt kamratligt i hand sedan han lovat varmvattnet.»

Vi tycka kanske att det verkar lättfärdigt att erbjuda varmvatten och jungfru i stället som i forna tider sitt hjärta och sin hand. Men en sådan där liten kvicktungad Poppe har nog, när det kommer till kritan mer styrka, harmoni, livskonst och uthållighet än hennes mormorsmor hade, fast den senares högtidstillfällen dröpo av ädla talesätt

drig skulle komma mig för med frieriet. Inte heller gjorde väl han det. Varför skulle man riskera ett sorgligt slut på ett gott kamratskap?

När jag alltså försöker att rent teoretiskt fundera ut, vem jag skulle fria till, märker jag att jag skulle inte fria till någon. Jag skulle helt enkelt inte vilja gifta mig. Jag undrar om inte det nuvarande äktenskapet som institution börjar bli en smula gammalmodigt. Och att modernisera det? Att gjuta nytt vin på gamla läglar? Detta har av ålder ansetts vara ett riskabelt företag. Jag vet inte vad som skulle vara i stället, men ingen kan väl säga att det är ganska gott som det är.

En sak vet jag. Jag skulle aldrig ha den blekaste aning om vad slags karl, jag gick till Lindhagen med. Inte förrän efteråt. Då jag varit gift med honom länge nog för att bli seende. Då kunde jag antagligen tala om vem jag inte bort gifta mig med. VAGABONDE.

och tårar. Vid fyrtio års ålder visar sig en Malla Montgomery-Silfverstolpe till känslor, tänkesätt och lynne ofta orolig, svag och nyckfull som en 17-åring.

Respektlösa flickor.

Hos Alma Söderhjelm säger friaren den vanliga tidsenligt praktiska och sakliga formeln: »Vill du gifta dig med mig?» men han frågar det »plötsligt» och »med en röst, som lät nästan skrämnd». Föremålet, som i gamla tider kanske hade svimmat eller fått en gråtparoxysm, är en modern ung flicka och brister i stället i skratt.

Modern enleveringsromantik.

Trots allt är enleveringsromantiken inte död — det visar Sigfrid Siwertz i sin sista roman »Hem från Babylon». Men ack, vilken romantik! Brita von Wendt har gått och tränat på en bankplats i Mariefred, då hennes gamle tillbedjare, som hon trott vara död, dyker upp i egen bil och utan vidare tar henne med i den — ut till äventyret, ner till Paris. Först någon gång på sladden kommer frieriet — helt snotet.

Det sker i en park i Paris. »Britta», säger han, och hans ton är formell, nästan nonchalant, »det är en fråga jag anser mig skyldig att göra dig: Ska vi inte legitimera vårt förhållande?» Han har haft litet svårt för att reda ut sina privatförhållanden förut, men det har nyss börjat klarna. Men den unga damen säger utan att rodna inför sina mormödrars minne att hon begär inte alls något hem, hon vill stanna i Paris och ha roligt. Men till slut gör den trolösa ändå ett slags skottärsresa hem: sedan mannen flyttat tillbaka till Mariefred, kommer hon en vacker dag efter honom helt oförmodat i hans egen bil. Och romanen slutar med kärleksidyll och hem — där i alla fall också vårt eget moderna jäktande liv bör finna ro, hurudana sen än frierierna ha varit.

E. TH.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÅNKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

EFTER RIDÅFALLET

KOMEDITEATERN, SOM JUST NU inte gör vidare skäl för namnet, har från lustspelet hoppat direkt ner i ett nattsvart realistiskt drama från den undre världen. Det är Hans Müllers treaktare »Flamman», som visst åstadkommit rätt mycket uppseende i sitt hemland.

Miljön är ruskig. Första akten för oss in i en grell flickinteriör med Anna och Ilonka, de båda väninnorna, som dela ljuvt och lett i kampen för tillvaron bland dem, som leva på livets skuggsida. Men under den sminkade ytan har Anna ett varmt hjärta, som sätts i brand av en ung och något bortkommen musiker. Han för henne med sig hem, ty kärleken är äkta och ömsesidig. Så få vi bevittna idyllen i vindskupan, mannens rädsla att visa sig ute med den klassmärkta kvinnan, hennes ensamhet, den ömmande moderns omsorg om sin sons framtid, cynikern, som dryper gift i blodet och den slutliga katastrofen. Anna känner sig allt mer övergiven. När Ferdinand firar sin stora musikaliska triumf utan att hon får vara med, drivs hon i förtvivalan ut på gatan att trampa i de gamla fotspåren. När han kommer hem, uppfylld av framgångens lycksalighetskänsla, finner han henne som den gatslinka hon i själva verket är. Hon vill tillbaka till sitt gamla liv. Men ett hindrar: moderskapet. Och med det vardande livet under sitt hjärta störtar hon genom fönstret från femte våningen ner på gatan. Det obligatoriska revolverskottet har ersatts med ljudet av krossat glas.

Stycket är välbyggt men pinsamt och rätt sentimentalt. Skildringen går ej på dju-

Semmy Friedman som musikern Ferdinand och Anna Hillberg som den olyckliga Anna.

pet utan håller sig till ytan, som på några ställen färgats onödigt röd av billiga effekter. Glad blir man sannerligen inte av att se sådant elände på teatern och man kan fråga sig, vad det hela egentligen skall tjäna till. Det har emellertid en moraliserande tendens mitt i all ruskighet, även om summan av de beklämmande scenerna är: att den, som en gång slagits till en slant, aldrig kan bli någon specieriksdaler. Vilket dock inte alltid håller streck i det verkliga livet. Människorna äro psykologiskt tecknade, handlingen dramatisk, stegringen jämn. Det är redbar dramatik, men

inte sådan som befriar och låter oss se längre än till stunden, utan som brutalt slår ned i vårt hjärta och gastkramar det.

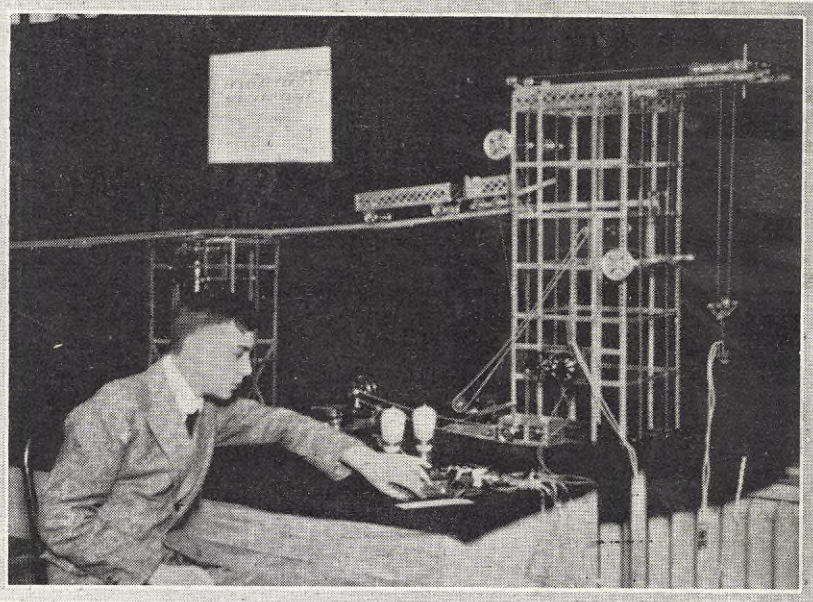
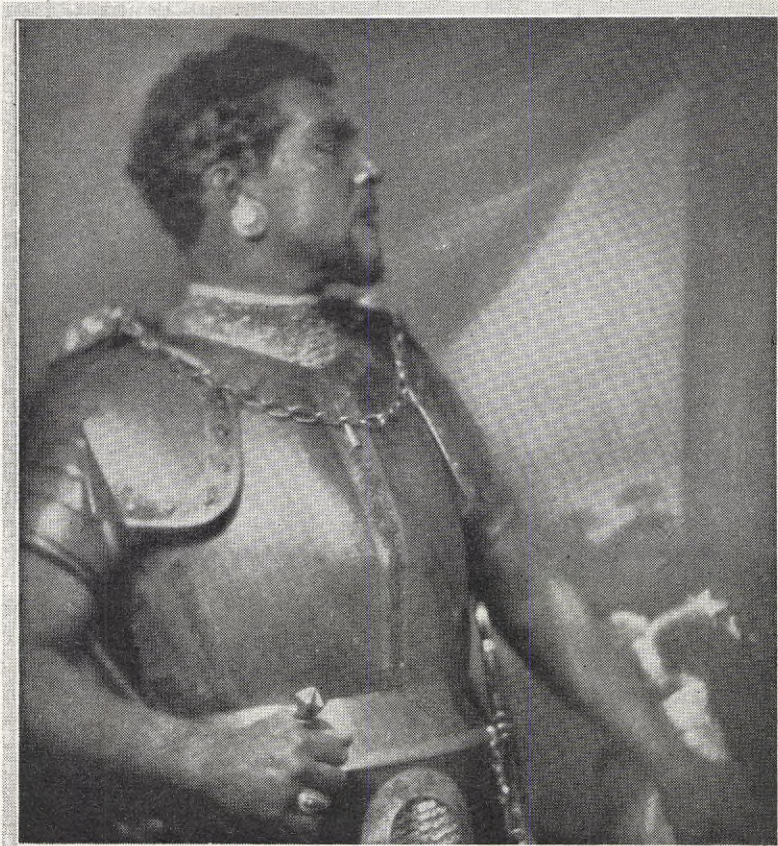
I Linnea Hillberg fick Anna en utmärkt framställarinna. Skådespelerskan överraskade med äkta, gripande tonfall, och hon gav en mänskligt trovärdig bild av den olyckliga flickan. Inte för mycket sentimentalitet, inte för överdrivet vulgärt utan mjukt och dämpat alltigenom. Man förstod att det var den stora passionen, som gripit sitt offer med oemotståndlig makt. Kanske brister det ännu här och var i tekniken. Men som helhet var rollen gjord så, att man kommer ihåg den. Och i de bästa ögonblicken fördes tankarna till den skådespelerska, som på samma scen för några år sedan med sådan framgång utförde huvudrollen i »Älskog». Efter detta ha vi något att vänta av Annas framställarinna.

Hon sekunderades gott av Esther Roeck Hansen. Semmy Friedman gav sin musiker okonstlat men var bäst när han inte blev ond. Den gamla modern, Lotten Olsson, gick omkring som en blid och stillsam kvinna ur vår ungdoms sedelärande böcker medan cynikern Herbert föreföll väl medveten både om det mefistofeliska och det otacksamma i sin uppgift.

Bra uppsättning och tryckt stämning i salongen, som småningom tinade upp till varmt bifall. Det var Linnea Hillbergs förtjänst.

Clewe!

Prins Lennart som konstruktör.

Nordiska Kompaniet har haft sin årliga pristävling om sammansättning av de numera så populära Meccano-byggsakerna. Utom tävlingen har prins Lennart som här synes framställt en elektrisk transportbana med traverser, ett arbete, som tilldragit sig prisdomarnes och övriga åskådares odelade beundran.

T. v.: Anders de Wahl som en imponerande Othello på Dramaten. (Ateljé Jäger.)

tillverkade av vår utsökta
Palmerpsychoklad i
smakfulla askar à 1 Kr.

En fransk släktroman, anmäld för Idun av Tor Hedberg.

ALLTSEDAN JEAN CHRISTOPHE har nog den franska litteraturen icke tillfört oss något tillnärmelsevis så värdefullt som Roger Martin du Gards släktroman »Les Thibaults», av vars många utlovade volymer trenne nu föreligga på originalspråket och två i den av Bonnier utgivna svenska översättningen. I en utmärkt, konstnärligt rik och sovråd form, med en sällsynt levande kraft i människoskildringen, ger den en bild av modernt franskt samhälle, där de klara, stora linjerna redan i den ofullbordade torson vittna om ett blivande mästerverk. Om man jämför den med några av de samtida franska romanerna, till exempel med den av Goncourtsakademien prisbelönade: »Rabevel», en för övrigt intressant skildring av en modern penningcondottier, får man en mycket klar förnimmelse av dess konstnärliga överlägsenhet. Rabevels författare: Lucien Fabre är en rikt och mångsidigt begåvad man; han har bland annat utgivit ett arbete om Einsteins relativitetsteorier och även gjort sig känd som praktisk ingenjör och affärsledare i stor skala. Diktare är han dock icke; stoffet i hans stora, tre volymer omfattande roman är, som sagt, intressant och ger en inblick i modernt penningkrig, som väl icke har någon motsvarighet i samtida skönlitteratur, men stilen är byggd på gammal, utsliten tradition och de som yttre figurer briljant tecknade gestalterna sakna verkligt personligt liv och äro fyllda av dåligt romanpatos. Den så modernt tänkta boken kunde vara skriven för femtio år sedan. I »Les Thibaults» däremot är allt i första hand sett och skildrat och psykologien har en friskhet, en grundval av direkt iakttagelse, som ånyo åstadkommit underverket att av gammalt skapa nytt, det underverk på vilket all äkta litteratur lever.

I de hittills utkomna delarna samlar sig skildringen om de båda bröderna Thibault; söner till en inom den klerikala världen högtbetrodd man, en bigott despot av imponerande dimensioner, en ursprunglig herskarnatur, ledd och fjättrad av en mäktig kyrkas osynliga band. Ett starkt temperament och rika anlag är de båda sönerns arv från denne far, men med helt olika läggning, hos den äldre formade till en sund rationalism, en lugn energi, ett outtröttligt verksamhetsbegär, fotat lika mycket på osjälvisk, men fullkomligt osentimental människokärlek som på personlig ärelystnad, hos den yngre jäsande i en stor konstnärlig begåvnings kaotiska och ännu formlösa krafter. Släktskapen och olikheten mellan dessa båda naturer är mästerligt given, med en lika säker som känslig uppfattning.

Då romanen börjar är den äldre, Antoine, redan vuxen och har sin bana och sitt kall, barnläkarens, klara framför sig. Den yngre Jacques är skolgosse, och det är hans uppfostran, som de båda första delarne huvudsakligen röra sig om. Det är en tragisk, stundom djupt upprörande historia, men den bär icke prägeln av någon överdrift, någon tendentiös färgläggning, om den även skildrar ett något ovanligt fall. En svärmisk vänskap med en klasskamrat, yppande sig i en överspänd

brevväxling, uppfattas av lärarne och fadern som en yttring av brådmoget fördärv. Hotade av straff och relegering, kränkta i sitt innersta av detta våldförande av en känsla, som för dem är helig, besluta de båda kamraterna att fly, lyckas även komma till Marseille med avsikt att fortsätta till Afrika, men hindras att komma ombord på någon båt och återföras efter någon tids kringirrande av polisen till sina hem.

Denna flykt och deras vagabondliv i Marseille är det centrala i den första delen och är fylld av en ytterst intressant, uppenbarande barnpsykologi, där det naivt överspända, underligt bristfärdiga i brytningsårens själsliv tolkas på ett gripande sätt. Vad som för oss kan synas överdrivet, överhettat i dessa känslor och sensationer är helt visst att tillskriva den romaniska rasens nervösa och impulsiva läggning.

I den andra delen finna vi Jacques i en uppfostringsanstalt för vanartiga barn, stiftad av fadern. Skildringen av den metamorfos han här genomgår är ohygglig i sin lugna, sakliga realism, utan ett överord, utan en direkt anklagelse, ytligt sedd

nästan sympatisk. Systemet kan i korthet betecknas som »oavlatlig övervakning»; icke ett ögonblick, varken dag eller natt får han vara ensam, synligt eller osynligt vilar ständigt ett öga på honom: lärarnes eller de anställda väktarnes. Efter ett år av denna regim är han andligen knäckt, lever fram sitt liv som i en tung, tom likgiltighetens dvala. Brodern, Antoine, finner honom så, förstår vilket förstörelseverk här håller på att fullbordas och sätter in all sin kraft på att rädda honom. Han lyckas även få honom fri ur anstalten, på villkor att han själv tar hand om honom och ansvarar för honom. Och under hans vård återföres den stackars gossen så småningom till sin egen personliga tillvaro, präglad av samma lidelsefullhet som förr, fast dämpad och mognad.

Vad som i denna ungdomsskildring är beundransvärt är särskilt det sätt varpå den egenartade begåvningen, diktarbegåvningen antydes. Man misstager sig nog icke om man här spårar en personlig be-kännelse, en rekonstruktion av egna erfarenheter.

Det säger sig självt att de erotiska upplevelsorna spela en ganska stor roll i denna ungdomshistoria. Det är ju fråga om en fransk roman. De skildras utan omsvep, rakt på sak, men fullständigt utan något cyniskt välbehag. De inflyta i berättelsen lika självfallet och naturligt som allt det övriga stoffet, och det kan icke förnekas att deras bortvaro skulle betyda väsentliga luckor i den så fylldt och ingående anlagda människoskildringen.

I den tredje, ännu icke på svenska utkomna delen, som bär undertiteln: »La belle saison» flyttas huvudintresset över på den äldre brodern, Antoine, och en av honom upplevd, fullständigt osentimental, men mot slutet tragisk kärlekshistoria. Ehuru nyss fällda omdöme gäller även här, må det dock påpekas att denna del med dess mycket karaktäristiska skildringar av parisiskt nöjesliv icke är någon lämplig ungdomslektyr — åtminstone skulle den icke ansetts så för några år sedan. Och en del i bakgrunden framskyntande episoder och gestalter vittna om den krigets mentalitet, för vilken det ohyggliga nästan blivit något naturligt, ofrånkomligt och knappast upprörande.

Men här finns även en skildring, som i sitt mäktiga, enkla patos är inspirerad av livets eget brusande rytm, skildringen av en operation, under några nattens timmar utförd av Antonie på en förolyckad ung flicka, en kamp med döden, spännande och gripande som ett stort drama. Här visar sig vilka höga mått författaren i sina bästa ögonblick kan nå och som gör att man med stora förväntningar motser fullföljandet av denna roman, som i sin illusionslöshet, sin osentimentala värme, sin obarmhärtiga skarpsblick, sin mänskliga optimism trots allt, sin djärva konst är ett äkta barn av den tid som är.

VENUS.

Av Abdon Furuhage.

Vitt såsom marmor
är anletets glans,
ögonen varma
och trogna.
Huvudet stolt
bäres upp med en krans
glindrande hår
som skall bölja i dans,
medan hjärtat
skall mogna.

Drömmen i ögonen
lyser så klar.

Den är av
solglim bestrålad
och en betagande
tjusning den har,
liksom en sky
som kommer och far
med glödande
färger målad.

Stark och så glänsande
höjes din barm.

Vem kan väl tyda
din gåta?
Att barnet omsluta
längtar din arm.
Hjärtat är bräddat
av livselden varm.
Du kan glädjas
och gråta.

Och såsom Venus
uppsteg ur sitt hav
vid blå,
arkadiska stränder
och jorden sin strålände
ungdom gav,
så bär du en stilla
återglans av
det budskap
som skönheten sänder.

Tor Hedberg

Äkta män

försumma ofta sin hudvård. För-sök någon gång med Eder frus

Yema
hudcremetvål.

KOSTYM

BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS

ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB · GÖTEBORG

E N U N G M A N S V Ä G —

EGENTLIGEN SKA MAN INTE TALA om en ung mans frieri, eftersom det är och alltid har varit kvinnan, som ordnar en förlovning, giftermål o. s. v. Häromåret skickade en redaktör för en tidning ut frågan »Hur friade Ni?», och av en kvick karl fick han svaret »jag svarade ja».

För övrigt talar ju den lilla berättelsen från lustgården sitt tydliga språk, så jag behöver inte gå närmare in på saken. Kvinnan har sedan urminnes tider varit den bestämmande, och det som kallas för »fri-eri» och som presteras av den unge mannen är endast en formsak, något bara för syns skull för att inte ynglingen skall förlora aktningen för sig själv. Därför är det egentligen till en ung dam man borde giva uppdraget att skriva om den unge mannens frieri.

Frieriet, den unge mannens lilla prestation för syns skull, lär förr i tiden ha varit något mycket mer högtidligt, än vad som presteras i den vägen i våra dagar. Folk, som får tårar i ögonen och säga »tacka vet jag den gamla goda tiden», ha berättat mig om ett gammalt hederligt frieri. De ha sagt mig att nu för tiden förlovar sig en flicka med en pojke som hon känt ett

Här få vi höra hur man friar modernt!
Erik Zetterström, Hasse Z:s son, berättar om hur en modern ung man friar, och Tyra Hagstrand om hur — en modern ung kvinna utför den delikata handlingen.

par dagar, eller en vecka, och något frieri blir det aldrig i den bemärkelse de tänkte sig den. Jag, som har en god vän, som i dagarna förlovat sig, kan berätta precis hur det går till nu.

Den unge mannen träffade sin tillbedda på en dans och sedan de gått på biograf var kväll under en hel vecka och dansat jazz på middagarna, sade han:

— Du Greta!

— Jaa!

— Vad skulle du säga om en liten annons i morrontidningen? Det vore väl klämligt.

— O ja, svarade hon, och sedan var det färdigt. De annonserade och köpte ringar och gingo arm i arm på promenaden. Jag såg dem på teatrar och restau-

ranger, och en dag ringde jag upp min vän och sade:

— Hur känns det att vara så där lycklig?

— Lycklig? Javisst är vi lyckliga jag och Viran!

— Hette hon inte Greta?

— Jaså, hon. Nej, det är slut. Hon är förlovad med Harry. Min fästmö heter Viran.

— Hon som var förlovad med Per?

— Nej, till mej har hon sagt att han hette Frits.

— Frits som är förlovad med Ebba?

— Nej, det är uppslaget. Hon är förlovad med Karl.

— Han som var förlovad med Olga?

— Javisst, sedan det blev uppslaget med systemen som var förlovad med John...

(Här blev det avbrott på linjen — ringlinjen skulle man kunna säga om man skrev revyer).

Sådana äro de moderna förlovningarna. De påminna mycket om de moderna äkten-skapen med den lilla skillnaden att de senare på grund av en underlig lagstiftning taga något längre tid. dock högst ett år, det s. k. hemskillnadsåret.

ERIK ZETTERSTRÖM.

— O C H E N U N G K V I N N A S

»JAG ÄLSKAR ER. VILL NI BLI min hustru?»

En modern flicka skulle tro, att det var ett citat; att någon skulle kunna tala till henne så uppstyltat är väl omöjligt? För-rästen vore det bättre att han frågade: Vill ni gå med på bio? så kom nog det andra av sig självt...

Ja, bion spelar nog en stor roll för ti-dens förälskade par. En lycklig fästman försäkrade mig nyligen, att Barthelmess i »Riddaren utan fruktan» friat åt honom i

femte akten. Han kände plötsligt, mitt i förklaringscenen, en liten hand smyga sig in i hans; han tryckte den tillbaka — och saken var ordnad. Han kom med ringen da'n därpå och behövde inte säga ett ord mer än: är den lagom?

Annars är det väl så, att man sällska-par ända tills det är självklart, att man ska gifta sig eller — göra slut. Förklaringen görs med en kyss en kväll när han följer henne hem eller på krönet av en skidbacke strax innan de susa nedåt. Det är lätt-vindigt och praktiskt och även poetiskt, ty kyssen har vår tids älskande ännu gemensam med svunna tiders — så länge det räcker... Hygienen tar väl kål på den!

Nå, överenskommet i alla fall, att det inte är något frieri — vem tar första steget till den serie biobesök, sportutflykter och dansaftnar, som leder till, att de »får varandra», med eller utan frieri? Jag frågade häromdagen en modern ung kvinna. Hon sa': — »Mannen, vem annars?» Jag frågade en modern ung man. Han sa': — »Kvinnan, det är klart!» Hon: — »Al-drig på tiden, försök inte, bevisa det!»

»Äsch, det vet man väl», sade den moderne unge mannen, »att en karl bara behöver vara någorlunda hyggligt skapt och ha någorlunda hygglig inkomst för att strax få en flicka på vart finger. Som var och en tar första steget. Inte med ord och så det syns, men ändå. Ty »första steget» är väl det minsta man kan kalla det avskyvärda intrigspel de bedriver, det nät av beundran och smicker, av koketteri och illistighet varmed de var på sitt håll snärjer honom, för att driva honom in i förlovning och äktenskap.»

»Jag avskyr er», sade den moderna unga kvinnan, »för i vår tid behöver man verkligen inte gifta sig. Man har det mycket bättre som ogift, självförsörjande och all-

ting som man är och från barndomen lärd att ta vara på sig själv. Första steget — puh! Det tar vi aldrig, förr dör vi!»

Får då ingen rätt och blir då ingenting bevisat? Jag vände mig i sista instans till en rättvis, vederhäftig, tre gånger förlovad och två gånger gift man. Han sa':

»Det är möjligt att mannen tar första steget. Det vill jag inte disputera om. Men kvinnan tar initiativet till det.»

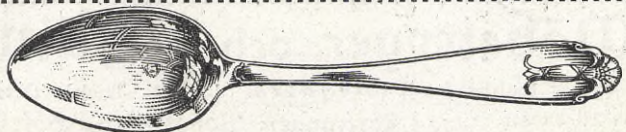
TYRA HAGSTRAND.

»Mor och barn»: fru Jungholm, Ramfall, med sin baby. Iduns tävling om bästa Mor- och barnbilden pågår till månadens slut. Pris för bästa bilden ett guldarmband.

Lilla Rita här ovan anmäler sig som ett av Iduns fadderbarn. Hon är två år och ännu som synes strålande munter, men snart nog kan den dag komma, då umbärandena bleka hennes drag. Skänk till ett av Iduns fattiga fadderbarn 10 eller 20 kronor i månaden i sex månader, till bespisning och nödortf!

NYTT SVENSKT MATSILVER **VASAMODELLEN**

Tillverkare: GULDSMEDS AKTIEBOLAGET I STOCKHOLM

Säljes i varje förstklassig juvelerareaffär.

KINESISKAN "SLAR" SIN VITA SYSTER.

Fröken Nathorst i kretsen av kinesiska småflickor.

TÄNKESPRÅKEN HÄR OVAN LÅTA nätt, inte sant? Men tro nu inte, att det är en ironisk svensk herre, som ger uttryck åt denna vackra åskådning, ur stånd att längre förlika sig med kvinnans lysande framgångar överallt i dessa tider. Det är Confucius, kinesernas profet, som bär ansvaret för den. Hans läras bekännare fingo den att noga begrunda och efterleva, och den har också begrundats och efterlevts alltintill nu. Men nu har den kraftiga reaktionen kommit! Kinesiskan har tröttnat på att äga kvinnans högsta dygd: okunnigheten. Den tåliga hustrun, den undergivna dottern isolerade inom fyra väggar under mannens valde, ha brutit sig väg ut i livet och fort, förvånande fort, funnit sig tillrätta där. Slavinnan har blivit kontorist, telefonist, pedagog, börjat uppträda på talarstolar och skriva i tidningar. Med vilken snabbhet hon lärt sig allt detta, med vilken iver hon gripit tag i det!

En av våra kinamissionärer, fröken Ruth Nathorst, som hemkommit efter 6 års vistelse och verksamhet därute, kan berätta mångt och mycket om denna märkvärdiga nya kinesiska.

»Hon förbluffar en med sin snabba uppfattning och lätthet att lära», säger fröken Nathorst. »På en av våra konferenser hade en flicka kommit med, som var så tyst och bortkommen, att jag tänkte: »vad ska vi ha henne till, hon duger ju inte till det minsta.» Men ett år därefter var hon den allra utmärktaste talarinna och organisatör!

Se, organisation ha kinesiskorna lärt i hemmen — med hushåll från 30 upp till 80 personer, som stå under en endas ledning: svärmodern eller första-hustrun — och klart förstånd ha de av naturen. Också ansvarskänsla. Vid en skolavslutning skulle t. ex. ett skådespel ges, som brukligt är vid sådana. Jag var med på general-

Målet för kvinnans fostran är fullständig underkastelse.

Målet är icke förståndets uppövning och utveckling.

Kvinnorna äro så olika männen som jorden himlen.

Att ingen kunskap äga är kvinnans högsta dygd.

repetitionen och då den förlöpte erbarmligt, sade jag till de unga uppträdande: »Men kära flickor, det här blir ju fiasko!» »Visst inte, fröken», blev svaret, »det kommer att gå utmärkt.» Och utmärkt gick det; känslan av ansvar tryggade framgången. Naturligtvis har det västerländska infly-

Fröken Nathorst fotograferad för Idun i sin rikt broderade kinesiska dräkt. (Foto Holmén.)

tandet sina avigsidor, är visst inte enbart av godo. Det har givit upphov åt två strömningar: under det den ena vill höja och utveckla, söker den andra »dra ner».

Unga män, som skickas över till Europa, att studera eller i affärer ta allehanda dåliga intryck med sig hem. Den beröringen med Västerlandet har sålunda gjutit nytt liv i tvåhustrusystemet och befördrat allsköns omoral. Förbindelser med de flickor som sälja sina behag, ha blivit allt vanligare. Ja, det har t. o. m. gått så långt att, som en kinesisk läkare nyligen försäkrat, »en mängd affärsmän träffas i dessa flickors hus för att göra upp sina affärer». Utlänningarna ge ju inte heller alltid goda föredömen. »Då jag en gång», berättar fröken Nathorst, »i kinesiskt sällskap besökte »Himmelens altare», Kinas heligaste plats, kommo två infödda kypare släpande med ett bord, som de placerade framför altaret och började duka. Förvånad frågade jag vad detta betydde, och fick till svar: Två européer ha givit order om det, de ska supéra här med sina damer!

Svenska kyrkans högskola därute mottager ännu så länge blott manliga elever »men vår stora önskan är», framhöll fröken Nathorst, »att få en högre flickskola grundad, vars elever kunde fortsätta på högskolan. Sannerligen — kinesiska flickor äro de tacksammaste elever man kan ha. Det har t. ex. hänt mig, att jag i min undervisning framställt och fått riktigt besvarade »kuggfrågor» som professorerna ge i högskolan.»

Intelligens, logik, djup i tankegången är kännemärken på kvinnor som män i Kina — och upphör detta folk att vara passivt blir det helt visst en fruktansvärd fara för Europa.

Sagoafton för ungdom.

Fru Ebba Sjögren.

En sagoafton för ungdom anordnas lördagen den 1 mars å K. F. U. M. med huvudsakligen Elsa Beskow-program, utfört av »Sagotanten» fru Ebba Sjögren. Kolorerade skioptikonbilder komma att illustrera sagorna och visorna. Entrépriset blir 1 krona i salen och 50 öre på läktaren. Två föreställningar anordnas, nämligen en kl. 4 för ungdom under 10 år och en kl. 7 för ungdom över 10 år. Biljetter finnas tillgängliga å Iduns expedition, Mästersamuelsgatan 45. Tel. 1646 och Norr 6147.

En välgörande karamell,

utmärkt mot hosta och heshet, och därtill en godsak för stora och små är NISSENS BRÖSTKARAMELLER

Våra Möbeltyger och Gardiner

äro i förhållande till kvalitet de billigaste. Prover sändas. Precisera godhetsfullt vad Ni önskar. Söreningen Konstfliten, Göteborg.

Fru Lisa Ranft, teaterdirektörens maka. Av Herman Seldener.

OM DET ÄR sant, vad Sjövall säger i »Ett resande teatersällskap», att »Hin må vara teaterdirektör» så är det säkerligen lika sant, att det inte heller är så lätt att vara en teaterdirektörs maka.

Och ännu mindre lätt blir detta kall, när man som fru Lisa Ranft är gift med en teaterdirektör, som inte bara är chef för en teater utan stundom haft en sex å åtta stycken under sitt befäl.

Att vid sin mans sida representera chefskapet bland detta ombytliga, stundom rätt kapriciösa och lätttröliga släkte, som Thalias barn

ej sällan äro, är förvisso inte lätt. Huru ofta får man inte höra, när skådespelare eller skådespelerskor tro sig ha varit föremål för verkliga eller inbillade orättvisor, när de inte fått någon roll de önskat, eller det på annat sätt gått dem emot, att »det är direktorisens fel, hon tål inte mig, utan intrigerar emot mig».

Till fru Lisa Ranfts berömmelse må sägas, att man aldrig hört dylika anklagelser mot henne. Hon har städe varit samma glada, goda och hjärtliga Lisa Ranft, samma kamrat med sin mans sjuetter, som då hon en gång i världen själv som sujett spelade med vid Hjalmar Selanders eller sin mans sällskap.

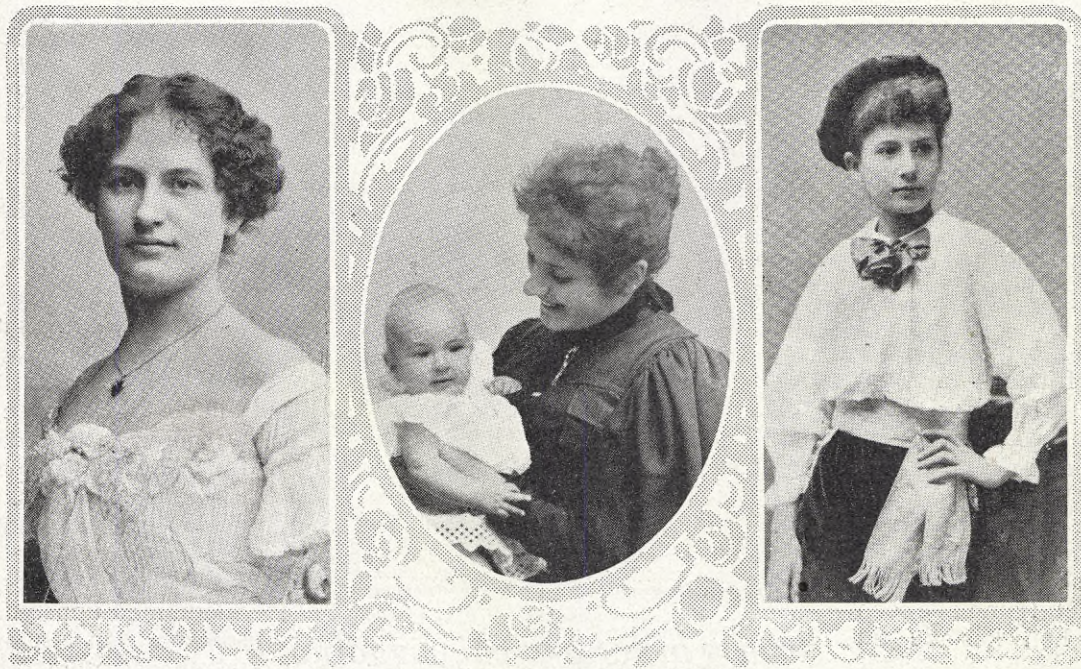
Det karaktäristiska för fru Ranft är nämligen inte bara att hon är en ståtlig och representativ kvinna, som på ett charmant sätt gör les honneurs vid ett middagsbord i hennes och hennes mans hem vid Strandvägen eller vid någon av dessa mera officiella festligheter, där hon måste presidera, utan att hon också är en vänfast kvinna, som alltjämt är god vän och kamrat med sina forna sceniska kamrater.

Den ståtliga dam, som vid de stora premiärerna på Svenska Teatern eller Oscars-teatern i grand toilette residerar i direktionslogen, har själv försökt livet å tiljan. Hon har under en del af sitt liv provat på att med premiärnervositeten i faggorna stå i hettan från rampljuset öga mot öga med det vidunder, man kallar publik. Hon har inte glömt detta och inte heller de forna kamraterna där uppe på scenen.

Ty Lisa Ranft har teaterblod i ådrorna. Hon säger själv, att hennes liv är att spela teater och hade hon fått alltid sin egen vilja igenom, skulle hon ha ägnat sig däråt mera än vad som skett.

Ibland kan det nämligen hända, att detta, att vara direktörens fru, betyder att få avstå från sin hjärteönskan att få agera med på scenen.

Redan som liten flicka kom den då-

Från vänster: Fru Lisa Ranft, senare porträtt. — Fru Ranft som ung mor, och som en tioårig liten flicka, som redan förstår att agera.

varande Lisa Gottschalk tillsammans med sin syster Constance — numera den framstående skådespelerskan fru Gibson — till Kungl. teaterns balett, som då ansågs vara den bästa förskolan för sceniska studier. Här blev hon kamrat med en hel del andra unga flickor, som sedan skaffat sig ett namn inom den svenska dramatiska konsten såsom Hilda Borgström, Olga Andersson m. fl.

Helt ung — så ung till och med, att hon konfirmerades av prosten Ohlin i Malmö samtidigt som hon spelade sina första roller — kom hon till det bekanta Selanderska sällskapet, den svenska landsortens dåvarande förnämsta och fick där spela unga flicksnärtor. Här blev hon bekant med sin nuvarande man, alla dåtida flickors stora förtjusning, Albert Ranft. När denne 1893 bildade eget sällskap gifte de sig med varandra och ha sedan dess fortsatt med att »bilda sällskap».

Och de ha som bekant inte varit så få. Under hela den tid och den verksamhet, som fört den relativt obemärkte skådespelaren Albert Ranft till att bli den ledande mannen i den omfattande och för den dramatiska konsten i Sverige så betydelsefulla institution, som heter de Ranftska scenerna, har hon trofast stått vid hans sida i med- och motgångar. Hon har sett, huru den lilla blygsamma verksamheten, som började ute på Djurgårdsteatern, svällt ut att omfatta den ena scenen efter den andra — ett slag som bekant också Operan — och under hela tiden har hon efter måttet av sina krafter stått sin man bi.

Man skulle tro, att en kvinna, som så fullt och helt gått upp i teatern och dess intressen, skulle haft föga tid för hemmets sysselsättningar. Så är dock inte fallet med Lisa Ranft. Tillåt en gammal matdyrkare att skvallra om, att hon lagar en alldeles förträfflig mat — hennes praktiga mamma gamla fru Emma Gottschalk visste vad den saken betydde och kunde den själv —

liksom hon är synnerligen förfaren i allsköns kvinnliga handarbeten. Hennes vänner förklara t. o. m., att hennes linnesömsarbeten äro konstnärliga alster i sitt slag.

När jag tänker på Lisa Ranft minns jag henne dock helst i det vackra och konstnärliga hem, där hon alltjämt är medelpunkten och den ordnande handen. Jag minns alla dessa förtjusande små konstnärsfester, fyllda av älskvärd glädje och en på samma gång fri och fin ton. Jag skyntar många, som gått hädan, men också många, som dess bättre ännu dröja kvar

bland oss. Jag minns August Lindberg hålla tal med sina karaktäristiska tonfall, hör Oscar Eliasson säga sina sarkasmer och Albin Lavén och Axel Engdahl sina kvickheter, medan Lova Fahlman med utsökt behag viftar sig med solfjädern.

Och från en senare tid hör jag Anders de Wahl hålla något av sina roliga och spirituella anföranden eller tävla med Albert Ranft i att sjunga kupletter, jag hör Daniel Fallström lyriskt tala för kvinnan, hör Rosa Grünberg och Emma Meissner sjunga och Inga Berentz kvittra, medan Hjalmar Meissner kvintilerar vid pianot och Tore Svennerbergs kraftiga mansstämma diskuterar teater med den sirlige Sven Söderman, under det Gunnar Klintberg säger artigheter till den vackra fru Schanke, vars man är helt upptagen av Gösta Ekmans ståtliga fru Greta.

Och jag minns en kväll i våningen vid Strandvägen, då stämningen nådde höjdpunkten, när Hjalmar Meissner plötsligt delade ut rollerna till »Frihetsbröderna» och en hel akt av den gamla operetten improviserades med Ringvall, Emma Meissner, Rosa Grünberg, pappa Albert själv som hovkamreren samt Daniel och under tecknad som respektive förste och andra rövaren, under det att Hjalmar var orkester. Det blev en lika munter som ovanlig operettafton.

Och medelpunkten i det hela var fru Lisa, vars vackra leende spred glädje och hjärtlighet i det muntra konstnärslaget.

En charmerande värdinna och en hjärtlig, älskvärd och okonstlad kvinna, som kamratlig och vänsäll förstått att vinna också sin mans många vänner — det är Lisa Ranft.

Bon soir

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

PROGRAMMET. AV MRS HENRY DUDENEY

ÖVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN.

TAGET SATTE SIG I GÅNG. WILFRID vek ihop sin tidning och lade armen om Stellas liv. Hon kände hopplöst: »Jag vet vad han tänker göra», — ty varje morgon gingo de igenom samma nätta program, men kärleken fordrar ofta nya nummer. Varje morgon reste de till staden tillsammans, han till sina affärer, som voro i det oroliga stadiet, hon till sin inbringande befattning, fullkomligt opersonlig, på ett stort livförsäkringsbolag.

»Hur länge ha vi varit förlovade, Stella?»

»Länge. Den dag du friade — här på tåget — höllo de på att bygga de där villorna vi resa förbi nu. Du sade: vi skulle ha en av de där, men jag kan inte vänta tills de äro färdiga. Se på dem nu, Wilfrid, riktiga trädgårdar, riktiga småbarn, riktiga hem.» Hon var en förtjusande flicka med slätt hår och ett okänsligt ansikte, men det flammade och förtärde hans lugn, då hon kastade till honom ordet »hem».

»Jag vill tala allvarligt med dig, Stella.»

En försenad hänförelse genombävade henne, ty hon ville icke vara en yrkeskvinna, hon var utledsen på att fara till staden med honom, bara förlovad, bara kysst, nästan artigt. Hon ville ha en egen villa, egna småbarn, en mängd små förtjusande hustru- och modersbekymmer. Det var lätt att bli gift. Hon hade märkt det, men hon ville ha honom med hans fel, hans stillsamma smekningar, det var honom hon ville ha, ingen annan.

»Du vet hur dåligt det är i City. Om det fortsätter så här, så blir jag ruinerad. Och det beror helt och hållet på Hendrick. Jag kan känna hans inflytande motarbete mig, fast vi voro skolkamrater. Vad har jag gjort den mannen?» Han såg ömkligt på henne. En skälkning av motvilja och försiktighet for över hennes ansikte.

Han stirrade på henne. »Döljer du något för mig Stella? Ditt sätt är så besynnerligt, menar jag.»

»Jag önskar, att Hendrick vore död, om han står dig i vägen, det är alltsammans. Jag skulle göra vad som helst i världen för dig, Wilfrid.»

Han stirrade sorgset ut genom fönstret. Hon smög sig plötsligt i hans armar och kysste honom i en orkan av smärta och längtan, icke stillsamt som han kysste henne, med bekymrad min.

Hon sade: »Låt oss gifta oss genast. Det kanske kan bli lyckosamt om vi gifta oss. Din tur kan vända sig, gör den inte det, så kan jag fortsätta mitt arbete och vara yrkesmänniska som vanligt.»

Hennes skratt var hårt och han ryggade tillbaka och frågade förargad: »Tror du jag skulle tåla, att min hustru gjorde något sådant. Jag avskyr yrkeskvinnor. Inte dig, käraste, avbryt mig inte, Stella. Jag vill att min hustru skall vara hjälplös, dum. Hon skall inte kunna förtjäna två öre utan vara beroende av mig i alla avseenden. Om du vore en av de där tanklösa, ytliga små varelserna som...»

»Som vem?»

»Å, ingen. Nå, jag kan lika gärna vara

Fylld av en säregen modern livskänsla och ödesstämning ger denna underhållande novell också den sina bidrag till det nutida frieriets karaktäristik.

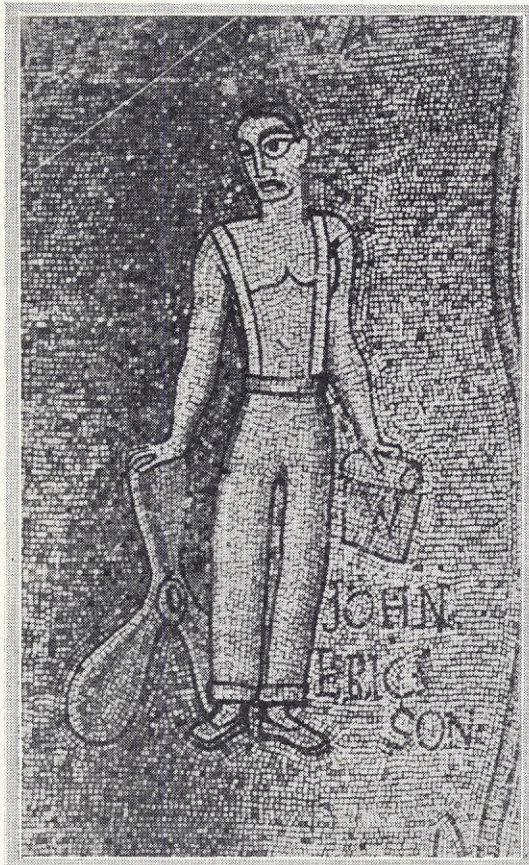
uppriktig, jag tänkte på Sir Joseph Brownriggs dotter.»

»Brownrigg, han som blev adlad härom dagen?»

Wilfrid nickade kort och tillade lika kort:

»Han är en mäktig man, fastän icke så mäktig som Hendrick. Och han har varit hyggelig mot mig och hjälpt mig göra affärer. Det är skillnad mellan de två. Gästfri är han också, jag har varit hos dem, det är en trevlig familj.»

Svensk historia uppåt väggarna.

John Ericsson sådan hr Forseth sett honom.

Även den modärna tidens historia har fått sin plats å Gyllene salens i Stadshuset väggar och här se vi framställningen av John Ericsson sådan konstnären hr Forseth uppfattat honom. Rikt på överraskande upplysningar som detta bildgalleri är låter det oss se att den stora uppfinnaren var enögd, en omständighet som mer än väl förklarar hans sorgsna uppsyn där han i en ångbåtseldares enkla och svala kostym står stödd emot en propeller, vilken senare av konstruktionen att döma är avsedd att driva båten så att den går runt, runt alldeles som tankarna i somliga konstnärshjärnor.

I sin vänstra hand håller John Ericsson ett dokument vars dubbla W tyder på att ritningen varit tillägnad kejsar Wilhelm. Allt som allt, bilden sätter en i gott humör. Det enda ledsamma däri är att Stockholms representativa kommunalbyggnad ej vet hur den framstående landsmannens namn är och att det stavas med två, ej med ett s.

»Det har du aldrig berättat för mig.»
»Jag tyckte väl inte det var något att berätta. Jag glömde bort det. Stella, skratta inte så.»

»Jag skall inte, älskling. Ha de ett trevligt hem?»

»Förtjusande, just sådant som jag vill ge dig.»

»Å, vi skola ha ett som är bättre än så.»

»Skola vi? Och ändå talar du om giftermål, men att fortsätta yrket som förut.»

»Tror du jag tycker om att gå på kon托ret, Wilfrid? Tror du inte att jag hellre ville bo i en av de där?» Hon pekade på de gator med röda villor som stego upp från de släta, poppelbevaxta ångarna. »Och tänka på vad vi skulle ha för middag.»

»Just det ja.» Han tycktes känna lättnad. »Vi äro uttröttade på att vänta. Jag ger dig din frihet, jag yrkar på det.» Han talade med uppstylat ädelmod. Han talade som om han läst över det på natten. Han talade dessutom som om han ville, att det skulle vara ett högtidligt yttrande, som man icke kunde göra invändningar emot.

»Du kan icke gifta dig med en ruinerad man, Stella.»

»Det betyder ingenting, jag skulle bara älska dig mera.»

»Men från min synpunkt. Det gäller min ridderlighet.»

Detta ord avkylde henne, män täcka över en massa ting med denna kapp.

Han var feg, men ändå älskade hon honom. Han fortför att tala. Hopplösa och exalterade känslor kommo oupphörligt från hans läppar. Hon kände sig fylld av dystert förakt och förtvivlan. Likväl kände hon längtan efter honom och skulle alltid känna det. Tåget stannade. Hon reste sig upp.

»Vart går du, Stella? Sitt stilla. Det är förfärligt för oss, det krossar mitt hjärta.»

»Hjärtan krossas inte, de ändras om. Och det kan förefalla dumt och hjälplöst, men jag går in i en annan vagn för resten av resan.»

*

Det var ingenting ärofullt eller asketiskt i det som hon kände en häftig lust att göra, det var bara galenskap, som gripit henne vid tanken att bli övergiven. Hon tänkte: »Om han behöver pengar, skall jag laga att han får dem.»

Det skulle också vara en utväg för henne själv. Hon var lika utledsen på att vara en yrkeskvinna som han var trött på att se henne arbeta. Efter kvällsmaten gick hon utmed stranden från det hus där hon var inackorderad till det större och mycket präktigare, där Hendrick bodde över söndagarna. Det lyste i hans arbetsrum, ty han satt ensam uppe och arbetade. Hon steg ljudlöst över listen vid det öppna fönstret. Kontrasten mellan hennes resa på morgonen i arbetsdräkt och detta aftonbesök i en uringad, glittrande klänning, slog henne som olyckbådande. Hon avskydde smyckena, som hon bar om hals och armar. Alltsammans var brokig uselhet. Hon tryckte näsduken mot det blossande ansiktet.

Hon hade en väska i silverfiligram med

(Forts. sid. 183.)

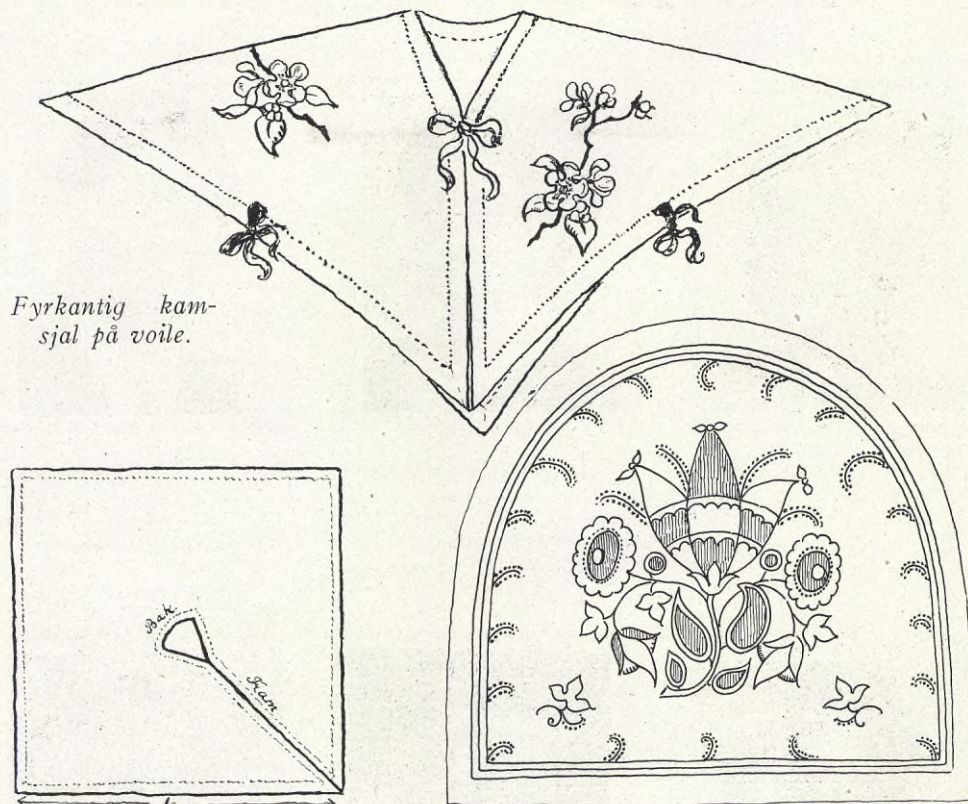
Ett utmärkt stärkande medel, tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga erfarenheter, är järnmedicinen Idozan. Förener hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

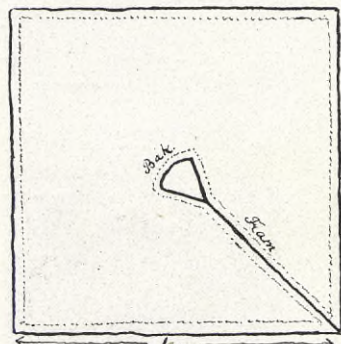
IDUNS HANDARBETSSIDA

DEN HÄR AVBILDADE kamsjalen med broderiet av äppelblomst är i all sin enkelhet ett förtjusande litet plagg. Sy den i lysningspresent åt er giftraslystna väninna. Sjalen bör då helst vara i tvätt-siden med hålsöm vid fäl-len i stället för den enkla trädde kanten som å den avbildade modellen. Vid halsen och under armarna fäster man med sidenband i någon passande färg. — Uppritad på voile med gar-ner till broderiet kostar den kr. 6:25, på tvättsiden 9:25. — Att göra den själv helt och hållet är hel-ler icke svårt. Av voile el-ler annat tyg klippes en fyr-kant som är 1 m. på alla sidor. Denna vikes diagonalt och halsringning och uppklippning göres som å diagrammet.

Helt enkelt!

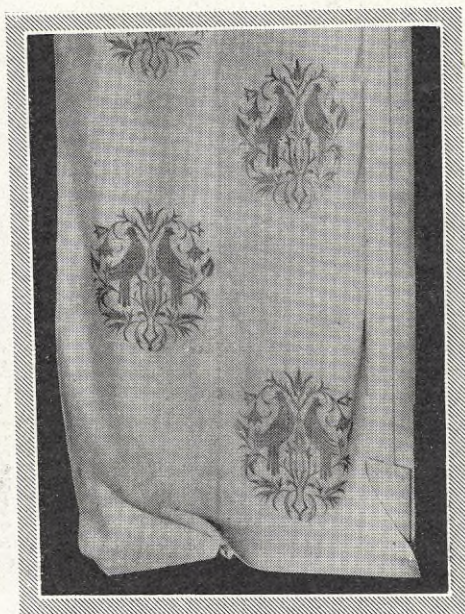
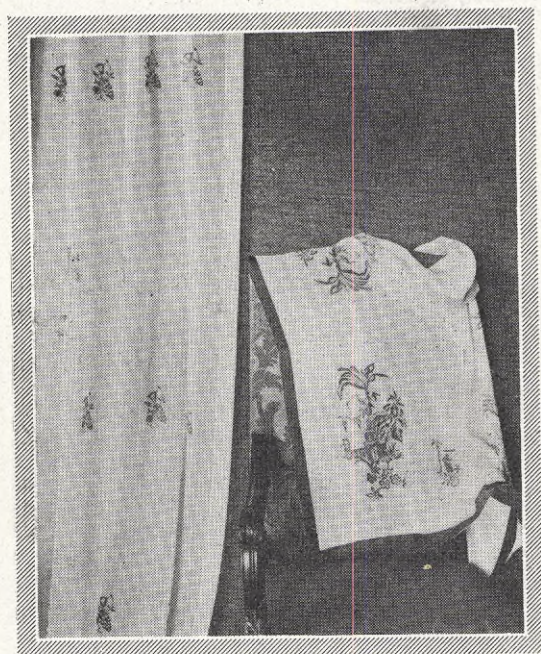
Fyrkantig kam-sjal på voile.

Till vänster: Diagram av kamsjalen. — T. h.: En trevlig tevärmare.

En tevärmare är väl en sak som få kunna und-vara. Antingen man före-drar tedockan eller den mera praktiska tehuven, så är den bra att ha, och är den vackert utstyrd så att den verkligen pryder upp tebordet — dess bättre. — Den här avbildade är en trevlig tevärmare, sydd i stjälkstygn och knutteknik med porslinsblått mouliné-garn på vitt linne. Inuti är den fordrad med dubbel flanell för att riktigt kun-na hålla värmen. Och så har denna tevärmare den stora fördelen att kunna ge-nom Iduns handarbetsav-delning beställas uppritad med mönstret på ena sidan och monogram å den andra plus 3 d. mouliné-garn. Initialer böra alltså uppgi-vas vid eventuell beställ-ning. Priset är kr. 5:25.

HANDTRYCKET — EN MODERN OCH LÄTT KONST

Från vänster: Vit voile med svart handtryck och en duk i kinesisk stil. Matsalsgardin med mönster i guldbrun färg, materialet är hem-vävd silduk. Gardin med svart tryck på benvit tunn silduk, sidogardinen varmt mörkröd.

Handtrycket är mycket gammalt. Under t. ex. medeltiden framställdes mönstren som vävnad.

Under nyklassisk tid når tygtrycket ett ännu större uppsving. Tryckformar användes inte bara vid tygtryck utan även inom t. ex. fajanstillverkningen. Men kvantiteten vanns på kvaliteten bekostnad. I fabriken användes i stället för de gamla i trä snidade formarna valsar med inpressade mönster — handtrycket får vika för det tidbesparande maskintrycket. Under 1800 talet likaså — tekniken blir bättre — produktionen blir större — men hur har det gått med konstnärligheten?

Handtrycket i våra dagar har mycket gemensamt med forna tiders. Numera användas inte, åtminstone ej ofta — träklichéer, utan plattor i den mer lätthan-terliga linoleumen. Det moderna trycket

har inte den distinkthet i linjerna som det gamla — linoleumplattorna göra det mjukare.

En röst från utlandet om Idun.

En svenska som är bosatt i England där hon tjänstgör som sköterska på ett större sjukhus har haft vänligheten att sända Idun ett brev däri det heter:

...Jag skulle vilja uttrycka min beundran för Idun. När den kommer är jag enligt mina kamrater alldeles förlorad för min omgivning! I vårt dagligrum ha vi alla de större engelska magasinerna men trots deras eleganta utstyrel är det inte en jag kan sätta upp emot vår intressanta Idun.

De moderna handtrycksarbeten som här avbildats äro alla utförda på bomullstygn, och kunna således räknas till »vackrare vardagsvara».

I den moderna heminredningen, som strävar efter en personlig prägel genom konstnärligt arbete, finner man handtrycket använt inte bara till gardiner och dukar. Bland alla de detaljer i heminredningen som utförts konstnärligt genom tiderna hör nog själva väggytorna till det som blivit mest styvmoderligt behandlat under det sista århundradet tack vare ofta sorgligt schablonmässiga fabriksalster. Här har handtrycket visat sig fylla en plats och den gamla papperstapeten har i många fall fått vika för nya handtryckta vävnader.

MÄRTA ADELSKÖLD.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

MARIE LOUISE GYLLENCREUTZ.
Fröken, Gammalkil. Dotter till överjägmästaren C. J. Gyllencreutz.
85 år den 1 mars.

EMELIE LÖWENADLER.
F. Frih. Lilliecreutz, Jönköping. Anka efter kapitenen A. L. Löwenadler.
70 år den 27 febr.

EMI STÅLHAMMAR.
F. Frih. Lilliecreutz, Växjö. Måka till översten Carl-Adam Stålhammar.
(Syster till föreg.)
60 år den 24 febr.

FANNY EKENSTIERNA.
Fröken, Gripsholm. Dotter till kammarherren Fredrik Eugène Ekenstierna.
60 år den 23 febr.

HELENE LJUNG.
Fröken, Skara. Lärarinna vid Skara folkskoleseminarium.
60 år den 29 febr.

ELISABETH SEBARDT.
Fröken, Stockholm. Barnmorska, ordf. i Sthlms barnmorskesällskap. Dotter till hovapotekaren C. V. S.
55 år den 21 febr.

MARTINA ÅKERMAN.
F. Björnstjerna, Stockholm. Måka till generalmajoren och borgarrådet G. R. J. Åkerman.
50 år den 1 mars.

MARIE FOUQUE †.
F. Malmström, Stockholm. Anka efter civilingenjören Pierre Fouque.
* 1833, † den 6 febr.

BENGTÅ WENNERHOLM †.
Fru, Stockholm. Anka efter hovmästaren hos hertigparet av Västergötland, Otto Wennerholm.
* 1835, † den 9 febr.

CECILIA MEUKOW †.
F. Spolander, Visby. Anka efter översten i armén, Gustaf Meukow.
* 1836, † den 6 febr.

IDA BERGELIN †.
F. Lindström, Karlskrona. Anka efter handlanden P. A. Bergelin.
* 1841, † den 6 febr.

ANNA BÖÖS †.
Dotter till kyrkoherden A. M. Böös. Under 29 år anställd på P. A. Norstedt & Söners bokförlag.
* 1854, † den 10 febr.

ANNA BOLINDER †.
F. Lindewall, Stockholm. Anka efter lantbrukaren Emanuel Bolinder, Kvarntibble, Håtuna.
* 1855, † den 10 febr.

ANNA SPARRE †.
Fröken, Mariedal. Dotter till godsägaren, greve N. G. A. Sparre, och hans måka f. rev. Sparre.
* 1867, † den 7 febr.

ANNA BERGMAN †.
F. Hallgren, Stockholm. Målarinna. Anka efter regementsläkaren J. C:son Bergman.
* 1860, † den 12 febr.
Text sida 183.

När ni frar er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lyckodag. Sänd in ett be-
lopp till Iduns Redaktion, Stockholm, under beteckning "Födelsedagen", och vi skola låta det komma de fattiga och hungriga små till godo. Eller anmäl er

THYRA OLOFSSON †.
Doktorinna, Borgholm. Måka till lasarettsläkaren Gust. Olofsson.
* 1884, † den 4 febr.

SIRI BJÖRKLUND †.
Fröken, Stockholm. Anst. vid Bergsunds Mek. Verkstads kontor. Omkommen under ett fallande träd.
* 1896, † den 5 febr.

som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind er att på varje eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända eder då varje år på er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

IDUNS REDAKTION.

JA ELLER NEJ? DEN VIKTIGA STUNDEN,

SÅDAN KONSTNÄRERNA FRAMSTÄLLT DEN.

"Oui ou non?" Kopparstick från 1781 efter teckning av Jean Michel Moreau. Under rokokotiden, då det ansågs löjligt och opassande att icke jämnt vara förläskad, var frieriet ett omycket motiv. Denna är en av de elegantaste frieribilderna från den tiden. Sceneriet med den romantiska parken är typiskt.

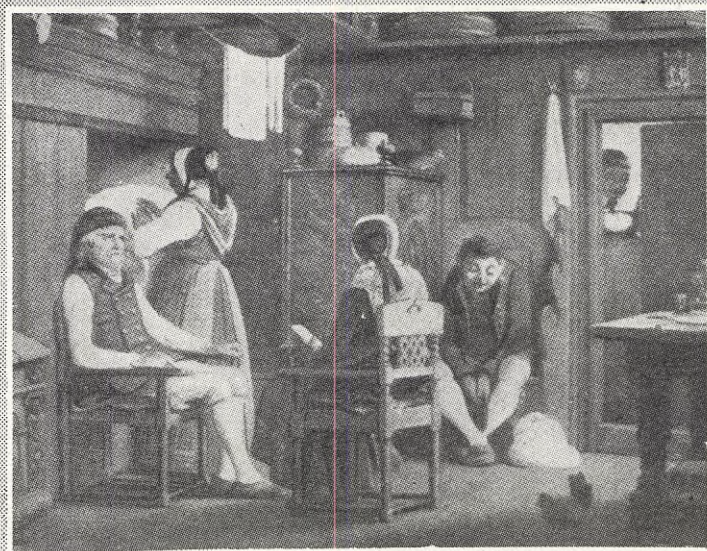
"Friarens besök" av den danske målaren Wilh. Marstrand ger en karaktäristisk liten sedebild från 1850-talet. Den gamla modern eller kanske är det mormodern bevakar de unga tu, flickan lutar sig sedesamt över broderiet, och man har det intrycket att konversationen går ytterligt trögt, trots att lilla-syster är med som räddande ängel.

Mera ogenerat gick det enligt Marstrand till när Mads friade till Mette på bänken i bondstugans spiseldvrå.

Karl Gustafs frieri till drottning Kristina smakade nog en smula skottårsfrieri. Målningen är av den svenske konstnären Niklas Lafrensen (1737-1808)

På denna tavla från 1845 har Marstrand gett en dräplig bild av ett lantligt frieri. Med ett dumt grin sitter friaren och tittar på den stora säcken som han haft med sig och vars innehåll väl skall göra hans frieri till gårdens dotter mera verksamt. Under tiden för hans mor hans talan hos flickans far, som iakttar honom kritiskt. Flickans mor sysslar med dynorna i sängen och funderar på utstyrseln, och den feta, sömniga ungmön står och lyssnar i dörren.

Vår egen Ferdinand Fagerlin har mer idealistiskt än sin danska kollega skildrat lantliga frierier. Den första i en rad frieriscenervardenna, som målades 1864 och som skaffade konstnären hans första stora framgångar.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Varför uteblir frieriet?

JAG ÄR SJÄLV GIFT OCH HAR INGEN orsak till klagan, men jag klagar på fyra rara, trevliga, duktiga väninnors vägnar. Ty all denna rarhet och duktighet har inte förskaffat någon enda av dem en man! Den jag är allra mest fäst vid — vi kan kalla henne Maja — sa' häromdagen under ett anfall av bitterhet: »Tycker du inte det är orättvist, att jag inte som du kan få ett hem? Det finns ingenting som retar mig så som när folk frågar, varför jag, som är så husligt anlagd och så glad i barn, inte gifter mig. Jag begär inte bättre! Men när ingen man ber en om det! De dansar med en och bjuder en ut och är roade av ens sällskap — ingenting mer! Det faller ingen enda av dem in, att man vill gifta sig, nej då. Du anar inte, hur det känns att se er andra omgivna av söta barn och ett förtjusande familjeliv och undra, vad man själv gjort för ont, eller har för rysliga egenskaper, efter man får gå där ensam.»

Och jag instämmer av fullaste övertygelse. Det är orättvist. Söt som hon är, glad och hjärtegod som hon är. Och under allt detta finns det knappast något som hon inte kan. Hon kan sy och väva och stoppa — oförlikneligt! — trasiga borddukar, hon tvättar och stryker som en gudinna, hon klär sina egna hattar, hon förstår att spara och ändå ta sig bra ut, hon lagar mat härligt och sköter barn som en riktig mamma — ska jag resa bort någon gång, behöver jag bara ringa och be henne komma och ligga hos barnen i säng-

kammaren de nätterna; då vet jag, att de är i gott förvar.

När jag ser henne ligga på knä framför lillen, sätta på honom hans galoscher, knäppa hans damasker, under det hon jollrar med honom eller berättar en saga, som får honom att stå förunderligt stilla, då tänker jag: »Och detta går en man miste om!» Ungherrarna runt omkring oss förstår inte ett dugg vilken skatt hon är! Jag har för hennes räkning gjort hänsyftningar, berömt henne, framhållit hennes talanger — utan resultat!

De begriper inte — eller vill de inte förstå. Eller ser de saken bara ekonomiskt? Finner det det med sin bekvämlighet mera förenligt att vara ogifta tills vidare, så de slipper inskränka sig?

Min man, med vilken jag resonerat om saken, menar emellertid, att det för många är så, att »de inte kommer sig för!» De går och funderar, får »allvarliga avsikter», fattar beslut och skjuter upp — lite blyghet är kanske också med i spelet — och ha till slut kommit så in i ungarlsvanorna, att det till syvende och sist ingenting blir av hela saken. Och så får Maja och de andra vissna bort i ett glädjelöst hyrt rum, tråna och längta förgäves och slösa sina omsörger på andras barn — eller en hund eller en katt!

Harriet L.

Våra läsarinor äro välkomna som medlemmar ov Iduns Kvinnoklubb, sektion II, som sammanträder första gången onsdagen d. 27 febr. kl. 7,30 e. m på Fenix. Årsavgift 5 kr. Anmäl Er snarast på Idun som medlem, så att ni får glädje av hela årsprogrammet.

Doktorinnan eller fru Pettersson?

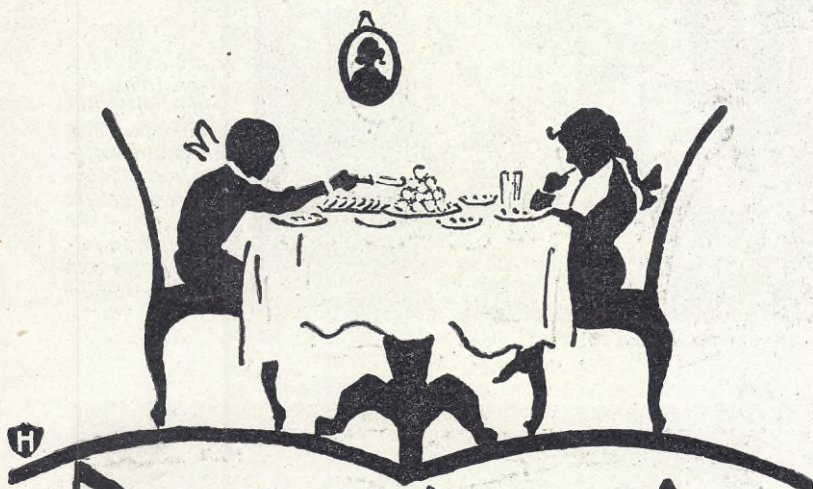
Damernas titulatur kommer helt säkert att så småningom bli litet mindre »tungrodd». För egen del kan jag ej inse, att det är så galet ställt som det just nu är. Vi se ju, att vi utan bråk blivit av med en hel del titlar såsom: kaptenskan, löjtnantskan m. fl. Vad skulle det nu göra, om några få titlar behölls? Är det ej tvärtom ganska pikant med denna blandning i stället för en så slätstruken jämnlighet som endast de två titlarna: fru och fröken? Själv känner jag rätt många hustrur till överstelöjtnanter och har träffat dem otaliga gånger i större sällskap, men aldrig har jag hört dem kallas: »överstelöjtnantskor». Men kanske detta beror på, att jag så sällan bevisar ett kafferep, mina sysslor i hemmet tillåta mig ej att fördriva förmiddagarna på sådana, enligt min åsikt vederstyggliga tillställningar.

Med fru »f. d. kaptenskans» exempel på »småstadscaffereprat» måste vi sannerligen instämma i »rysandet». Men låter det då bättre så här: »Jag får tacka fru Pettersson så hjärtligt, för att fru Pettersson var vänlig att ringa om tvättpulvret, det var fru Andersson som sagt att fru Pettersson prövat det. Förlåt bästa fru Lundström, jag stötte visst fru Lundströms garnnystan i golvet?! Några tycka nog att fru P. och A. och L. ibland kunde utbytas mot Ni. Men detta lilla tilltalsord behöver nog tid på sig för att bli riktigt inrotat. Än så länge verkar det på många oartigt och frånstående. Begagnat av äldre personer tycker jag det låter besynnerligt, som tilltalsord från ung till gammal låter det allt bra ohövlit och ouppfostrat.

Nej, varför ej ändra om vårt lilla exempel att det må få ungefär denna lydelse: »Jag får tacka fru P. så hjärtligt för vänligheten att ringa om tvättpulvret, det var majorskan, som sagt att fru P. (eller här möjligen Ni om ett par jämställde och jäm-åriga samtala) prövat det. Förlåt, fru Lundström», eller »förlåt, jag stötte visst nystan i golvet» eller »förlåt, jag stötte visst fru L-s nystan i golvet».

Ja, så kan det ju varieras på ett lätt och lekande sätt utan den ringaste ansträngning, om man ej är alltför »uppspetad», och då tycker jag vår samtals-ton kan anses ganska god och vad lika bra är: naturligt!

24-årig kaptensfru.

RUNA

Giv barnen smörgås till alla måltider. Det är närande och gott. Det blir dessutom billigt, om Ni köper RUNA, Svea nya smörblandning.

SMÖRBLANDNING

Khasana

Kvinnans Pålitliga Vänner

äro Khasana-Creme och Khasana-Puder.

Khasana-Creme

glänsar icke, skyddar porerna för att tilltäppas, håller pudret kvar.

Khasana-Puder

utomordentligt fint arbete och siktat genom tunnaste silkesgas, borde därför blott användas i samband med creme med samma doft.

Finnes i flera tusen affärer.

DR. M. ALBERSHEIM / FRANKFURT AM MAIN

FABRIK FÖR FINARE PARFYMERIER / GRUNDAD 1892

Representant för Sverige: A. W. Galle, Kopenhagen, Løvstrade 8

STEINWAY & SONS
STORT LAOER I ENSAMADENTUREN
LUNDHOLMS PIANOMÅGASIN
STOCKHOLM · JAKOBSBERGSGATAN 22

KÖP
TANGENS
GÄRDINER

Billiga o. bra äro Sveriges Urmakares A.-B:s äkta **VIKING-Väckarur**

Förnicklat fodral med mässingsboten. Stort mäsingsverk. Kraftig väckning. Säljas under garanti av alla **Urmakare.**

Flyglar - Pianon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Laubberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte. Illustrationer o. pris gratis på begäran. A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel Norrköping. Sthlm. Drottningg. 86.

Hemfärgen
HÄRVAN

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka. Begär provkartor.

En påse å 35 öre färger 1/2 kg. gods. Hos alla handlande.

A.W.HERDINS FÄRGVERK
FALUN.

Använd

GÖTEBORGS KEX
FABRIKS AKTIEBOLAG

Svensk Kex

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

Anna Bergman.

(Foto se sid. 180.)

Några enkla minnesord.

Det finns somliga personligheter som i sällsynt grad ha förmåga att så att säga bli själen i allt vad som omger dem, både i hemmet och i sin verksamhet och när en sådan person går bort, blir det mer än annars ett stort tomrum efter henne.

Det blev icke Anna Bergmans lott att odelat få ägna sig åt det fält, där hennes rika begåvning egentligen hörde hemma, nämligen porträttmåleriets och då företrädesvis miniatyrporträttens. Hon fick i stället större delen av sitt liv arbeta för att undervisa andra. Den målarskola, som hon sedan mer än tjugofem år tillbaka förestått i Stockholm och där huvudsakligast undervisades i porslinsmålning, tog nämligen största delen av hennes tid och krafter i anspråk.

Den, som i likhet med undertecknad tillhör den generation av elever, som besökte skolan under dess första decennium, då ännu den gamla gemytliga tonen rådde och vi alla blevo och de flesta av oss till denna dag förblivit "doktorinnans" intima vänner, vet hur många nätter hon offrade för att t. ex. en present eller en julklapp, som någon elev inte hann med, skulle bli färdig i tid. Många med mig dela även otaliga glada minnen från lektionsstunderna i det gamla hemmet i Humlegårdsgatan 10, då om man kände sig trött eller frusen, alltid den gamla trotjänarinnan Anna med kaffeblickan på doktorinnans bud var till hands. Mången liten flicka från landsorten, som nu kanske sitter som välbeställd husmor, men som då kände sig främmande och bortkommen i huvudstaden och kanhända på inackorderingsstället fick nöja sig med en knapp och dålig kost, har nog orsak att minnas doktorinnans varmhjärtade omtanke och gästfrihet.

Med åren växte skolan, elevantalet ökades, de gamla försvunno och andra kommo i deras ställe. Tiden förändrades och människorna med den. Anna Bergman och hennes outröttliga och trofasta medhjälparinna, hennes yngsta syster Sigrid Hallgren, även hon en begåvning inom sitt område, arbetade vidare med aldrig svikande plikttröhet och arbetsglädje, tills för två år sedan Anna Bergmans krafter helt brötos ned av sjukdom.

För en sådan verksam människa är det oändligt svårt att inte längre orka med sitt arbete, och för dem, som voro vana att ständigt se henne som den drivande kraften i allting omkring henne, kändes det också mycket vemodigt.

När hon nu slutat sitt arbetsamma liv, som skänkt nytta och glädje åt så många, är det huvudsakligen på alla gamla elever och vänners vägnar, som jag genom dessa rader skulle vilja uttala ett *tack för vad hon, hennes hem och verksamhet skänkt oss av goda och glada minnen, sol och värme.*

Signe von Vegesack.

-P. S. Det bör tilläggas, att Anna Bergmans syster, fröken Sigrid Hallgren, alljämt fortsätter den målarskola, där hon medverkat i tjugo år.

Programmet.

(Forts. fr. sid. 178.)

ett hårt läs och när detta knäppte till, vände sig Hendrick häftigt om. Han hade suttit vid bordet med ryggen mot henne.

»Stella, ni! Vad var det för buller?»

Han kikade ut bakom henne i det nyckfulla stjärnljuset.

»Det var dåraktigt av mig att sitta här vid öppet fönster. Säg ni icke någon, som lomade omkring därute? Hörde ni icke något som knäppte till nyss?»

»Varför då? Är ni rädd?»

Medan hon frågade detta, frågade hon

Iduns byrå och expedition,

Mäst Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9-5 | Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 | Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

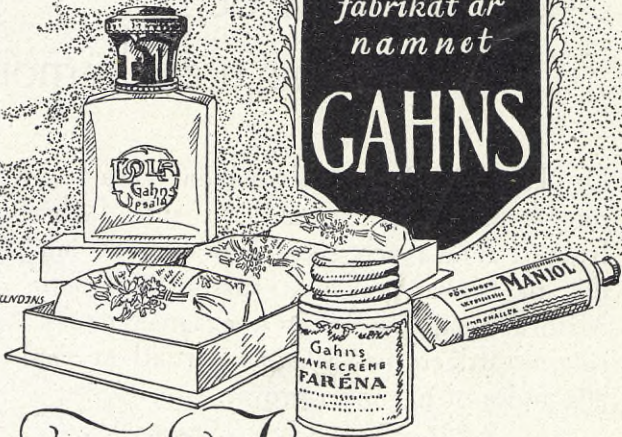
Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textsida. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textsida, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 | Kvartal 4: 75

EN GARANTI för förstklassigt fabrikat är namnet **GAHNS**

Välj en tvälsort ur vår stora sortering, en parfym eller en crème med vårt namn, och Ni blir tillfredsställd.

En stimulans

behöver Ni vid Edert tankearbete. Pipan och cigaretten äro de mest gouterade, men gå ofta till överdrift. Försök med PIX, antingen enbart eller varierande med tobaken. PIX är god, uppfriskande och oskadlig, kostnaderna reduceras till en bagatell och pastillens elasticitet giver den åsyftade suggestiva sysselsättningen.

Pix är bra, Pix är bäst!

PIX-PASTILLEN

Erasmic Vanishing Cream

Vilken kvinna vill icke vara vacker?

Alla ha samma möjligheter att bevara sin hy frisk och strålade genom att morgon och kväll använda Erasmic Vanishing Cream, det osvikliga medlet för skönhetsbevarande.

Erasmic
VANISHING HUDCREAM

Generaldepot för Sverige: Drottninggatan 66 Stockholm. Tel. 102 88.

Har Ni reumatism?

Radium är medlet.

Radium fördrivar smärtor, skiljer den skadliga urinsyran ut ur kroppen samt förhindrar att nya anhopningar bildas, i det det förökar njurarnas funktionsförmåga och underlättar ämnesomsättningen; kort sagt både fördrivar och återuppbygger och således har dubbel verkan, varför det även allt mer och mer användes inom läkarvetenskapen överallt i världen mot en mängd sjukdomar, såsom gikt, ischias, reumatism, nervsmärtor, störningar i ämnesomsättningen, njursjukdomar, blodbrist och ålderdomssvaghet. Rådfråga er läkare!

Ett glas Miradiumpastiller till 15 dagars förbrukning innehåller 4,500 Mache-enheter (= ca 450,000 volt-enheter) äkta radium och erhålles på apoteken å kr. 6:50 pr glas.

CRÈME de menthol
I 30 år beprövat hudmedel mot köld och solbränna. Säljes på alla apotek och hos handlande i tuben å 60 öre o. 1 kr.
I parti hos **LARS MONTÉN, Stockholm.**

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärning för barn, ammande mödrar, konvalescenter och åldersstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Vad blom-morna säga.

Blomvänner kunna få höra sådana frågor: "Hur bär du dig åt, som har så vackra blommor!" En blomvän svarade: "När jag pysslar om mina blommor, känner jag med dem som levande väsen. En vissnande blomma berättade hur klen hon var. Då jag sporde orsaken sade hon: "krukan är olämplig, godset och glaceringen äro för täta, mina rötter erhålla ej den luft de behöva, jag kvävs. Kära husmor", sade hon bedjande, "det finns nu en sorts krukor, 'Roslagskrukor' heta de, som äro så bra för blommor, de lämna tillräckligt med luft åt rötterna. I dem kunna vi 'andas' och trivas. Därtill äro de vackra och pryda både oss och hemmet." — Längre hann hon ej, förrän en varm tår föll på hennes vissnade blad och husmor lovade att genast skaffa ROSLAGSKRUKOR till alla sina blommor. Så går det när blommorna förstås. Vidare upplyste blomvännen att Roslagskrukor och blomvaser m. m. tillverkas av A.-B. Roslagens Glaceringsverk i Norrtälje. De röna en enorm efterfrågan av husmödrar landet runt och äro lämpliga gåvor när namnsdagarna komma. Finns de ej, så bed Eder handlande genast rekvirera dem från fabriken. Kataloger och prislista gratis.

liga gruppen affärsmän, som reste in till London med notståget. De stucko huvudena tätt ihop och viftade dramatiskt med tidningarna. De talade ivrigt, fast hon icke kunde höra ett ord. Där stod en mycket värtalig grupp med Wilfrid i mitten. Hon tänkte: »Jag antar att någon stor firma i City har gått omkull.»

Hon tänkte på de röda villorna, som lågo som en röd kant utefter järnvägslinjen och på alla de i sina bekymmer lyckliga hustrurna och mödrarna. Hon frågade sig med plötslig klarhet: Varför älskar en kvinna så envist just den enda mannen? Var det någon trolldom? Hur blandade ödet denna dryck, som gjorde ens hjärta drucket? Hon avgudade Wilfrids huvud, där det skakade dystert mitt i gruppen. Wilfrid fick se henne och kom fram, skräckslagen, men ändå jublande.

»Stella, har du hört det där om Hendrick. Han hittades död i sitt arbetsrum i morse, min vän. Han satt vid bordet bredvid telefonen. Doktorn säger, att han varit död i timmar. Det var hjärtat. Man säger att det skall bli en undersökning.»

Han tog hennes arm precis som vanligt, med samma förtroendefulla åtbörd av ägan-derätt.

Hon slet sig lös och stod ett steg därifrån medan hon tänkte vanvettigt: Varför sade jag honom inte vad den där knäppningen betydde?

»Se inte ut så där Stella, någon kunde tro...»

»Att jag gjorde det, menar du.»

»Naturligtvis inte. Och så förfärligt farligt att säga något sådant! Att du var kär i honom, menar jag.»

»Det var jag inte. Jag vet inte riktigt vad jag säger, vill du avbryta mig, om jag säger för mycket?»

»Stella, älskling, du är uppskakad. Det var ju ett förfärligt slag för mig också. Vi voro ju skolkamrater, stackars gamle Hendrick. Tåget har blåst. Kom.»

Han sträckte fram handen och stack den under hennes arm. Hon lät honom leda sig och tänkte: det är sista gången. Om han böjde sig ned och kysste henne nu på den överfyllda perrongen, skulle hon låta det ske, ty detta var avgörande ögonblick, ögonblick, då alla hänsyn vika. Han talade hastigt och förläget, i lösruckta meningar, medan han såg stadigt på henne.

»Hendricks död gör naturligtvis allting helt annorlunda. Här är en rökkupé, som vi kan få ha för oss själva. Stella, förakta mig inte. Jag var rädd i går, jag var dum och feg. Kvinnor hata pultroner, jag vet det. Stig upp, älskling. Det tar på ens nerver att misslyckas gång på gång och hotas av ruin, och Hendrick skulle ha ruinerat mig. Men jag förlåter honom, gamle gosse, döden utplånar mycket. Stella, vart tar du vägen?»

»Det förefaller kanske dumt, men en annan vagn...»

»Du menar inte?»

»Ändring av programmet», sade hon lätt.

Det blev en paus, och det växlades en blick emellan dem, som sade alla ord i världen. Hon talade alltjämt i sorglös ton:

»Hjärtan krossas inte, de ändras om.»

Och hon var borta.

Stationsinspektoren kom visslande och viftande utefter perrongen. Wilfrid kastade sig upp i sin ensamma kupé. Tåget satte sig i gång.

Ungdomens egen sida, såväl som pristävlan m. m. återfinnas i bilagan.

För varje kvinna!

Hur många gånger har Ni icke betraktat Er i spegeln och önskat, att Ni ägde en renare, mjukare och vackrare hy? En hy som gjorde Er "vacker som en dag"! Vad skulle Ni icke vilja göra för att få ett sådant epitet?

Och dock — det behövs så litet: Ni går in i närmaste affär, köper en burk F. Pauli's äkta Liljemjök-Crème och använder den dagligen. Det goda resultatet skall icke utebliva! F. Pauli's äkta Liljemjök-Crème botar narighet och hudspriekor, borttager finnar och kvisslor, skänker hyn ungdomlig klarhet men skyddar den också vid kyla, blåst, snöglopp och regn. Kan användas när som helst, enär den icke efterlämnar någon fettglans åt huden.

F. PAULI'S
äkta Liljemjök Crème

Köp alltid amerikanska tvättmedlet

"Wyandotte"

världens förnämsta rengöringsmedel för Hushåll, Skolor, Hotell, Sjukhus, Kaserner, Bryggerier, Mejerier, tvättinrättningar etc. där effektiv rengöring fordras. Bästa resultat. Halvt arbete. Halv kostnad.

Tillsäg Eder handlande rekvirera från
ALBIN EKSTRÖM AKTIEBOLAG

Tel. 8662.

Malmö.

Tel. 8662.

Gratis
Lån Ni uppvärma Eder villa eller våning med överlappsvärmen medelst kokspisen.
"MALCUS"
Begär ill. katalog. Sändes gratis.
A.-B. MALCUS HOLMQUIST, Halmstad

Torr Fiskleverolja Olcorin

(välsmakande)

Det mest vitaminrika
Erhålles å alla apotek.

OLCORINFABRIKEN
Stockholm 4.

**J allt
-utom
priset-
likt smör**

"ZETA"
ZENITHS SMÖRBLANDADE
MARGARIN

Twilfit

Regd.

är med rätta ansedd

**som världens absolut
bästa korsett,**

den mest välsittande, bekväma och hygieniska. Den finnes i olika modeller, även sådana, som särskilt lämpa sig för sport, dans m. m.

Varje dam som är mån om sin elegans

köper korsetter, underkläder och strumpor

hos

Aktiebolaget TWILFIT

NYBROGATAN 11, STOCKHOLM

Tel. 758 53, 758 54.

Tolman

J. H.

När de friade . . .

(Forts. fr. sid. 170.)

skräniga. Norrmännen voro försiktiga och justa.

Stödet vid min vänstra sida var lika stadigt och lotsade mig osvikligt genom allt detta virrvarr och en lyckoförnimmelse uppstod.

Det kändes tomt när stödet för någon stund vek bort! Underligt!

*"Ingenting blev sagt
Kun en stille pagt."*

Några dagar efter ringde jag upp ynglingen.

»Hade du inte ringt upp då, så — — — det var din skuld» säger han. Ja, jag tager gärna skulden.

Maja Fjæstad.

Ett journalistfrieri med poesi i prosan.

Fru Vera von Kræmer berättar om »ett långt frieri i en husvill kärlekshistoria», som nu skimrar i minnets glans:

Om en av mina jämnåriga anhöriga blivit tillfrågad om det, som Idun nu vill veta, hade hon kunnat svara: »Min man bad mina föräldrar om min hand och han gjorde det klädd i frack.»

Vi äro jämnåriga hon och jag, alltså, så pass sent (kulturhistoriskt sett!) kunde ett regelrätt frieri ännu gå av stapeln och det i Stockholm.

Hennes man var löjtnant på den tiden, själv dvaldes jag i journalistvärlden. Och naturligtvis friade han inte.

Vi träffades första gången på ett av

journalistföreningens sammanträden. Och vi träffades flera gånger där — föreningen sammanträdde i Hamburger Börs' enskilda våning. Där satt han och där satt jag och hörde på protokolljustering och anföranden, under Wigfors' långa tal hade vi god tid att se på varann, då och då. Och en kväll, när jag måste gå tidigt för att vandra upp på min redaktion, låg det en påse choklad och en violbukett i min kappficka — jag såg redan på den gamla vaktmästarens leende att det var något. Jag gick ensam till mitt arbete, som varade till mycket sent. Och den kvällen betraktar jag som Hugos frieri.

Men ännu dröjde det månader innan jag kunde kalla honom du. Och betänk så »modärnt» och poesilöst vi hade det: mitt arbete varade från kl. 11 f. m. till 8, 11, 12 eller ett på natten, som det föll sig, med tre timmars middagsrast. Det var på Svenska Dagbladet. En av anledningarna till att den ovannämnda journalistföreningen stiftades var, att denna tidning hade så orimliga arbetstider, bl. a. hade man ingen dag i veckan ledig. (Tidningen gav ju också ut söndagsnummer). Hans arbete började kl. 9 på kvällen och varade till tre på natten.

De kvällar, då jag slutade kl. 8— $\frac{1}{2}$ /₉, patrullerade han på den mörka Karduanmakaregatan för att vänta på mig och följa mig hem och sedan vända och börja sin nattjänst på sin redaktion. De kvällar då jag var sen, träffades vi inte alls och på dagarna aldrig, utom då en ledighetsdag slutligen infördes på Svenska Dagbladet. Då möttes vi varje förmiddag, promenerade på

Nya Kyrkogården och drucko kaffe på Annero . . .

Allt detta låter modernt och kanske hemskt för många. Men det var precis lika poetiskt som att vandra på ängar. En lördagsnatt hade det varit stort gräl på min redaktion, jag grät så att de båda stackars bödlarna, som nu förresten äro döda, blevo rädda båda två. Och att då äntligen slippa lös från sitt referat och komma ner på gatan, där en mörk skepnad gick av och an för min skull — o, det var en salighet.

Ibland låg det en blomma på redaktionsbordet, till slut kom det ofta brev. Och vaktmästarpojarna, med stockholmsgrabbarnas säkra instinkt, roade sig med att lägga detta brev på de mest omöjliga ställen, de brukade sätta in det mellan Brockhaus' konversationslexikon på hyllan, bakom min stol, så det lyste som en flagga och jag fick stiga på en stol för att ta ner det.

Allt detta var ett långt frieri. I vår lilla krets av kamrater och chefer pratade man om det. Men vi visste det inte, åtminstone inte jag. Jag gick inte på jorden den tiden, ofta märkte jag först sent att jag glömt att äta middag. Den åts på hushållsskolan eller automat, så förlusten var mycket ringa.

Det var ett långt frieri i en husvill kärlekshistoria. Min man bodde hos sina systor, där var jag aldrig. Pengar hade vi inga, arbete hade vi mycket. Vi traskade på gator — Torsgatan, så lång och tom, min gamla Norrtullsgata . . . På en vårfest, som Publicist-klubben höll på Ulriksdal vo-

ro vi båda med och gingo hem, en hel klunga, när solen gick upp och observatoriet lyste i de första strålarna. Jag ser ännu träden i vårbrytningen, jag hör en röst, som sakta gnolar: »Antag det fall, att jag av pengar hade inga...» Ty Tiggarestudenten gick den våren på Oscarsteatern. Allt vad premiärer hette var ju vardagsmat för oss. Allt som hände visste vi eller borde veta. Men den tiden ligger nu, med sina gator, all journalistiken, unionskonflikten och alltihop, som en skimrande pärla.

Det är tjugo år sedan. Och nyss läste jag en rad av Browning, en rad som blivit fortsättning på frieriet:

*Grow old along with me.
The best is yet to be.
The last of life, for which
the first was made.*

Vera v. Kræmer.

För att slippa "förkläde" — — —

Fru Emma Meissner berättar på sitt glada och livliga sätt hur hon blev »Hjalmars» fästmö:

»När min man friade till mig?» Ja, det är så länge sedan, att jag nästan glömt detaljerna, och när jag bad Hjalmar friska upp mitt minne, fick jag det oväntade svaret: »När jag friade?! Det var ju du, som friade till mig!» Alltså från det hållet ingen hjälp.

Jag får väl försöka påminna mig av egen kraft hur det gick till när Jacob tjänade för Rachel.

Jag minns alldeles tydligt, att den unga, vackra musikdirektören, om vilken det berättades så många rövarhistorier, innan vi gjort bekantskap, var mig absolut osympatisk. Han hade små svarta mustascher, uppvidna a la Kaiser Wilhelm, och brukade på ett högst egenkärt och överläg-

set sätt fixera unga damer, (nå den lilla ovanan har jag nog försökt vänja monsieur Hjalmar av med!) Då vi sedan blevo kamrater hos Albert Ranft upptäckte jag så småningom, att den bortskämda lebemannen hade vissa ganska vackra karaktärs-egenskaper, vilket gjorde, att jag en vacker dag märkte, att jag totalt slutat upp med att förarga mig över hans löjtnants-mustascher!

Ja, så voro vi ute på teatrar, kapplöpningar och restauranger, och alltid skulle någon eller några av kamraterna vara med som »förkläde». Så en dag kläckte Hjalmar ur sig:

»Hör du, jag tror vi förlovar oss, så kanske vi äntligen kan få gå ut ensamma, det blir både billigare och trevligare.»

Förlovningen eklaterades. Och alla människor ryckte på axlarna och profeterade, att den kärleken skulle komma att räcka högst sex veckor. Men ett år där-efter gifte vi oss, varpå de minst pessimistiska spådde skilsmässa inom ett år...

Och nu om tre månader fira vi silverbröllop — några förkläden behöva vi ej mer och Hjalmars mustascher har jag för längesedan klippt av!

Emma Meissner.

Vem vill ha Iduns fadderbarn?

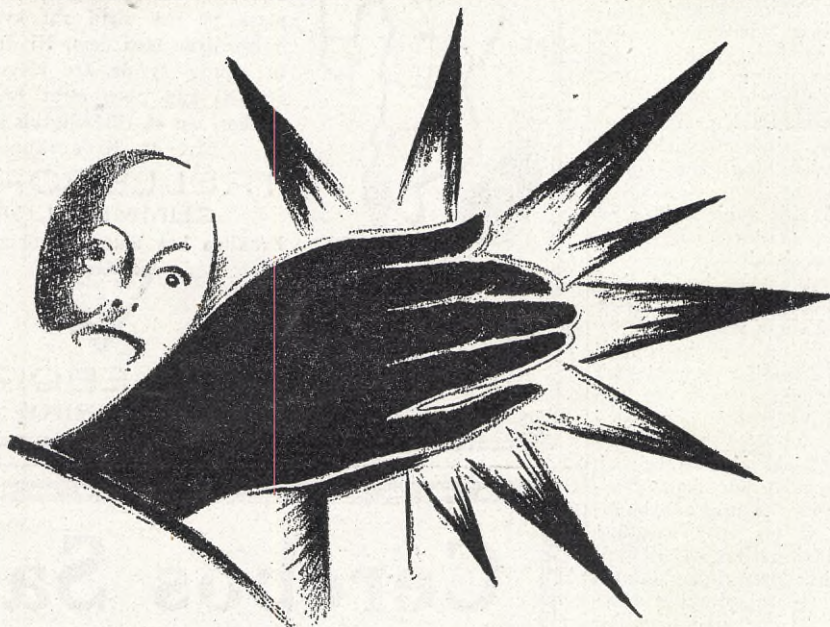
Den som bland de många hungrande små vill taga sig an ett Iduns fadderbarn förbinder sig att betala antingen 10 kr. pr månad i sex månader, för vilka pengar barnet då blir bespizat på Rädda Barnens barnbespizning, eller 20 kr. i månaden under samma tid, då barnet får både mat och annan nöd-torft. Rädda barnen övar all nödig kontroll.

Ett frieri i pappas nattrock.

»Sagotanten», fru Ebba Sjögren, berättar en förtjusande liten sannsaga:

»Jag var bara 16 år när det hände. Mina föräldrar hade en lantegendom utanför Göteborg, och bekanta ungdomar till oss barn brukade promenera dit ut från staden och gästa oss. Min nuvarande man var bland dem och en kväll stannade han kvar hos oss över natten. Följande morgon bad han om ett samtal med mamma och friade genom henne till mig. Hon tyckte förstas, att jag var bra ung, — jag gick ju ännu kvar i skolan, — men samtyckte till slut till att tala med mig. Sedan föstes jag in i ett rum och efter mig den unge mannen, i nattrock och tofflor. (Han kände sig nämligen inte riktigt kry, därför nattrocken). Och som vi nu stod på tu man hand, förklarade han för mig att han talat med mamma och att vi var förlovade. Man borde förstas känna sig högtidligt stämd vid ett frieri, men jag kom att titta på hans fötter och kände strax igen pappas gamla tofflor, — nattrocken med förresten. Och då blev det si och så med stämningen... Och så tänkte jag, att nu måste jag väl sluta skolan och det tyckte jag var tråkigt, jag hade gärna velat gå kvar ett år till. När jag därför senare kom att resonera med mamma, erbjöd jag min äldsta syster åt friaren, vilket avvisades. Emellertid måste vi uppskjuta förlovningen litet, för jag hade bara korta klänningar i min garderob, så det blev att fara in till stan och beställa en lång. Också, det minns jag, måste jag gå till en hårfrisörska och lära mig sätta upp håret, som ännu dinglede i fläta på ryggen.»

Ebba Sjögren.

FÖRD BAKOM LJUSET

blir man lätt om man utan vidare tager för gott allt vad som lovas i braskande annonser om olika tvättmedel. De förklara sig samt och synnerligen vara bättre än alla andra. Faktum är emellertid, att det endast finnes ett tvättmedel bland *alla* som vågat underkasta sig de enda officiella, åtta månader långa prov, som företagits i vårt land vid Statens Provningsanstalt och Fackskolan för Huslig Ekonomi, och det är

VERSALE

Vid jämförelser med resultatet av den officiella vetenskapliga och praktiska undersökningen har framgått att 100 gångers tvättning med VERSALE ej sliter kläderna mer än 30 gångers tvättning med ett annat såsom oskadligt och bäst av alla mycket annonserat tvättmedel.

BESPARINGEN DÄRVIDLAG LIGGER I SÅ ÖPPEN DAG ATT DEN EJ BEHÖVER NÄRMARE BELYSAS!

Sådana bevis

tarvas för att man skall kunna vara säker på att få ett kvalitativt förstklassigt tvättmedel, men *INTET ANNAT TVÄTTMEDEL ÄN VERSALE* kan prestera sådana bevis!

WATZINS SVAVEL-POMADA
Förskönar Håret
Borttager Mjäll
och befördrar Hårväxten

SKÖNHETSVÅRD.

En underbar uppfinning som mjukt och smärtfritt tar bort och absorberar varje vank och orenhet i huden.

Under den mest vanställande hud, under de mest envisa pormaskar och blemmor, finns det en hy så mjuk och len och charmerande som ett barns. Varje kvinna har en vacker hud, och hon kan genast övertyga sig där- om, om hon endast vill avlägsna den hinna av damm och dött skinnlager, som tillstoppar och kväver porerna.

Ansiktet är en massa av i varandra invävda muskelfibrer, överdragna med en tunn organisk hinna, som vi kalla hud. Denna hinna utdrivar syror och orenlighet och är för ändamålet av naturen utrustad med millioner fina porer. Om man täpper till dessa porer, eller om användandet av olämplig crème eller puder kväver dem, så stannar syror och orenlighet kvar i huden och bildar pormask, blemmor och vanställande fläckar.

Att påstryka huden med cosmetic, som är ödeläggande, kan inte ändra förhållandet. Detta kommer endast att ännu med tilltappa porerna och förvärra hudfläckarna. Huden kommer att bli sträv, färglös och obehaglig.

Och likväl finns det under den mest vanställda hud en fördold skönhet. Tag bort de döda delarna av huden, tag bort blemmorna och orenheten under ytan och hyn kommer att framträda mjuk, len, frisk och lysande av ungdom och skönhet.

En ny uppfinning renar och förskönar huden omedelbart.

Vetenskapen har funnit en naturlig metod för avlägsnandet av blemmor, brister och orenhet. En ny vetenskaplig uppfinning fullbordar detta på några få minuter. Denna uppfinning har fått namnet Complexion Clay.

Det mjuka cremeliktande stoffet lägges över ansiktet, där det torkar och hårdnar. Och när det hårdnar drar det med mjuk beständighet ut varje orenhet ur huden. När massan avlägsnas är huden ren, klar, mjuk och vacker.

Denna behandling ger huden nytt liv.

Skönhet är för varje kvinna en av de största källorna till lycka. Och ansiktets skönhet är mera beroende av en vacker hy än dess form. Med en klar blomstrande hy är varje kvinna vacker.

En behandling av hyn med Complexion Clay har en underbar kraft. Den bringar nytt liv och ungdom till varje cell och por i huden.

Den döljer icke hudens fel och brister, den avlägsnar dem. Närhelst Ni önskar se ung och blomstrande ut, så tag en behandling med Complexion Clay. Den blottar Eder hys naturliga skönhet och giver Eder ungdomligt utseende, den jämnar ut skrynklor och ger huden dess naturliga mjukhet och glans.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

"Modlös" torde insända namn och adress till Iduns Red. för be- kommande av svar.

Gott företag bedes uppge adress enär svar finnes.

Vem vill hjälpa den gamla med en hörlur?

Från en av sina läsarinna har Idun mottagit följande:

Som vi hört, att eder tidning i liknande fall godhetsfullt hjälpt ensamma kvinnor vågar jag härmed göra en vördsam förfrågan, om Ni ville göra något för denna strävsamma kvinna i små omständigheter, som genom tilltagande

Vrickningar

Döda värken med Sloan's Liniment. Ingnidning obehövlig. Det intränger i huden av sig självt, samt borttager svullnader och giver en efterlångad lindring i samma ögonblick det påstrykes. Botar varje slags värk. Ha en flaska till hands för behov. Fås på alla apotek.

SLOAN'S LINIMENT

Engelskt Ballongtyg,

102 cm. br., i kvalitet finare än finaste tarantulle, lämpligt för utstyrselar, underkläder etc., till det synnerligen fördelaktiga priset av Kr. 2.20 pr m.

Engelskt Aeroplantyg,

90 cm. br., extra stark och fin kvalitet, beige, lämpligt för barnkostymer, herrskjortor, draggardiner, till Kr. 2.25 pr m.

Engelskt Aeroplantyg,

87 cm. br., vitt, lämpligt för örn- gott, nattlinnen. Kr. 2.35 pr m.

HANDELSBOLAGET VOX

Smålandsgatan 40, S t o c k h o l m.
Tel. 4212, 4213.
Prover sändas på begäran.

Fryksdalingar

på andra orter i landet!

Prenumerera på hembygdens egen tidning

SUNNE-TIDNINGEN

nyhets- och annonsblad för Fryksdalen o. Norra Värmland. Den utkommer fr. o. m. 1924 3 gånger i veckan och Ni kan genom densamma stå i ständig förbindelse med fädernebygden.

HAND-ARBETS- BÖCKER

Lärobok i Handarbete. Favorit, 237 ill. behandlar 17 olika handarbetstekniker och deras utförande 2:—
Handbok i Frivoliteter, 68 illustrationer 1: 50
Handbok i Hardangersöm, 90 illustrationer 1: 75
Hos bokhandlare eller genom Favorit-Expeditionen, Hornsgatan 116, Stockholm.

Oxygenol- Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

Spara pengar, rita Edra handarbeten själv.

Broderimönster

till alla sorters handarbeten i sömnad (även klädningsbroderi) från de enklaste monogram å 25 öre till sängtäcken och gardiner till 5 å 6:— kr., kunna rekv. från oss. Mönstren ritade på kalkerväv och försedda med arbets- och färgbeskrivning.

Uppgiv arbetets storlek och sort och om något särskilt motiv önskas. Order till 1:— kr. eller därunder exp. mot insändande av likv. i frimärken + porto. Order över 1:— exp. mot postförskott + porto.

MÖNSTERAFFÄREN RECORD,
— Uddevalla. —

Mustads recept N:o 10.

Snabb-tårta

Lätt och behändigt gjord medan kaffet kokar.

100 gr. "Mustads Solo-Grädd"
100 gr. vetemjöl
1 kkp grädde
1 msk. socker och mandel.

"Mustads Solo-Grädd", mjölet och grädden röres tillsammans till en smidig deg, som med en kniv bredas ut på en smord plåt, så att den täcker densamma. Socker och mandel strös över. Gräddas i medelvarm ugn och skäres i fyra bottenar, medan den ännu är varm.

Till garnering:

4 dl. tjock grädde
1½ dl. sylt

Grädden vispas till hårt skum. Mellan bottenarna lägges varvats sylt och grädde. Garneras med grädde samt överströs med smulor av smördegen.

Reformera köket:

Husmoderns resurser att laga god mat ökas genom användandet av Mustads Solo-Grädd och Bästa-Växt, som är billigare än smöret men som i bruket är lika bra.

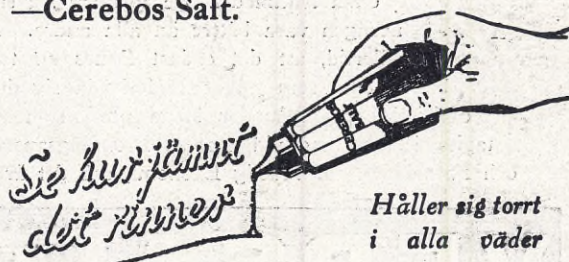
Kvarz

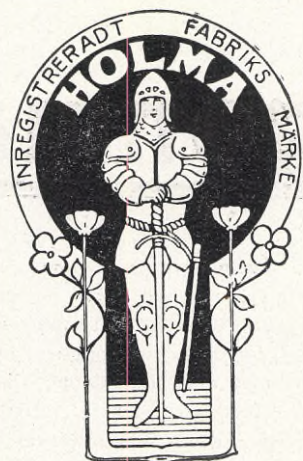
Klipp ur och samla Mustads Receptannonser! De införas varje vecka.

Cerebos Salt

MAN använder så litet salt och betalar så litet för det, så där finnes ej någon orsak hvarför man ej skulle använda det bästa — Cerebos Salt.

Håller sig torrt i alla väder

“Riddaren i grönt fält”

som vårt här ovan återgivna varumärke brukar betecknas, garanterar att de varor, som säljas under detta varumärke, äro "HOLMA" fabrikat.

Vad "HOLMA" innebär, vet varje erfaren husmoder. Hon har själv haft tillfälle konstatera den utomordentliga slitstyrkan, de vackra smakfulla mönstren, den oklanderliga jämnheten i vävnaderna. Hon vet att en HOLMA-duk på bordet alltid pryder sin plats, och hon vet också att HOLMA-handdukarna äro de i längden starkaste och behagligaste.

HOLMA fabrikat äro och förblir en prydnad för hemmet.

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI A.-B., MADÄNGSHOLM.

Ni vet hur det känns

då förkylningen börjar, men Ni vet kanske ej, huru Ni skall effektivt hindra dess utveckling och få den att gå tillbaka. Lägg därför på minnet, att några GLOBOID ACETOCYL-tabletter äro Eder bästa hjälp, då en förkylning är i antågande, då Ni har huvudvärk eller känningar av influensa, gikt, reumatism o. dyl. GLOBOID ACETOCYLEN är lätt att taga på grund av tablettens ovala form och Ni kommer att finna, att den ej åstadkommer några störningar på hjärtat eller matsmältningsorganen.

Erhålles utan recept på alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter à ½ gr. till ett pris av respektive 2:30 och 1:20 kr. pr flaska.

Fråga Eder läkare om GLOBOID ACETOCYL

GLOBOID

ACETOCYL

Även den klenaste mage tål GLOBOID ACETOCYL utan obehag.

Ända från födelsen

Vägning av våra små världsmedborgare är ett föräldrarnas stora och nöjsamma intresse, så länge vägen talar om, att de växa till och frodas.

Som kontroll över barnens hälsotillstånd är vägning, särskilt av spädbarnen, nödvändig. Är det så olyckligt, att barnet ej utvecklar sig på önskvärdt sätt, visar vägen detta genast genom sitt utslag, och säger sålunda ifrån att det är tid att söka och avhjälpa felet.

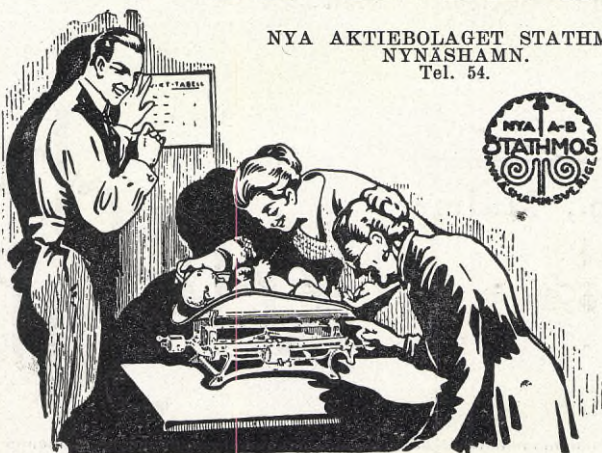
Vid spädbarnsvård föreligger oavvisligt behov av en STATHMOS BARNVÄG. Den användes också allmänt i familjerna, på barnhemmen och sjukhusen.

Alltifrån födelsen och livet igenom behöver Du vägas eller väga. Stathmos vågar — olika för olika ändamål — äro allra högsta kvalitetsarbete.

Låt Stathmosvägen säga Dig Ditt barns hälsotillstånd.

STATHMOS VÅGAR

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS, NYNÄSHAMN. Tel. 54.

Ett utmärkt stärkande medel

— på grund av sitt lättsmälta näringsfett och sin stora vitaminrikedom — är Möllers Hydroxylfria Fiskleverolja. Den klenaste mage och det svagaste tarmsystem förmå att utnyttja oljans näringsrika och för kroppen viktiga beståndsdelar.

Emedan Möllers Hydroxylfria Fiskleverolja är absolut ren och utan tillsatser — 100 % fiskleverolja — är en dosis om en tesked för barn, intill en matsked för vuxna tre gånger dagligen fullt tillräcklig för att vinna mycket hälsobringande resultat. Ren Fiskleverolja gör största verkan och blir följaktligen billigast i bruk; köp därför

Möllers Fiskleverolja

— Hydroxylfri —

Säljes i originalflaskor à kr. 1:80 å alla apotek samt hos kemikaliehandl.

LUNDJNS

I D E A L E T

för varje kvinna är skönhet. Betänk att vårt ombytliga klimat kräver en omsorgsfull och förständig hudvård för att erhålla en mjäll och vacker hy. Ett erkänt och effektivt hudförsköningsmedel är

YVY-TVÅLEN

Aktiebolaget YvY-Fabriken, Ystad.

Idun

Morgonmålet

är ett av dagens viktigaste mål. Detta faktum har ej ännu helt ingått i allmänna medvetandet. Ännu är det rätt vanligt att dagens första måltid utgöres av en kopp kaffe med eller utan dopp, vilket är fullkomligt felaktigt. Kaffe i en tom mage irriterar denna och påverkar menligt hela nervsystemet.

Ät

varje morgon en tallrik havregrynsgröt! Denna ger magsäcken ett lätt morgonarbete, skänker åt nerverna lugn och åt hela kroppen ett allmänt välbefinnande. Det bästa är alltså

gröt av svenska havregryn

Ett elegant hopp!

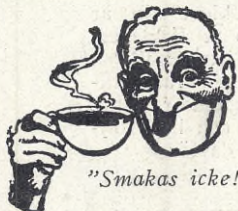
Kruschen-familjen är på skidutflykt, och Mr. Kruschens hjärta sväller av stolthet, då hans dotter gör ett gratiöst hopp. Vem som helst vågar sig nog inte på att hoppa över trädens toppar, men för Kruschen-familjen är ingenting omöjligt. Beslut och handling äro ett för dem! De äro alltid vid bästa vigör och fullfölja orubbligt, vad de föresatt sig.

Energi och livslust äro ovärderliga fördelar att äga, och Kruschen-familjen besitter dessa fördelar i rikaste mått. Tack vare Kruschen

Salt känna de sig alltid väl till pass, och det är huvudvillkoret för att känna glädje till livet. Fungera njurar och lever oklanderligt och renas blodet dagligen, får man välbefinnandets känsla.

Följ Kruschen-familjens exempel. Tag Kruschen Salt varje morgon. »Det är den dagliga lilla dosen, som gör det!»

Kruschen Salt i glas à kr. 3:— räcker i 100 dagar och erhålles hos Hrr Handlande eller med portotilllägg (vid 3 glas franco) direkt från

Tag litet Kruschen Salt, så mycket som täcker en 25-öring regelbundet i Eder morgondryck eller i ett halvt glas varmt vatten, och denna lilla dosis skall få Eder att genomleva dagen med frisk optimism och sund styrka.

A.-B. ALFRED BENZON & Co., Malmö

Telefoner: 35 14, 11 58, 11 61

Benzona Nederlag:

Kungsgatan 51, Stockholm
Telefon: Norr 11930

Drottninggatan 5, Göteborg
Telefon: 15851

**Kruschen
Salt**